

“МТЕЛ” а.д. БАЊА ЛУКА

**Неконсолидовани финансијски извјештаји
за период од три мјесеца који се
завршава 31. марта 2019. године**

САДРЖАЈ

	Страна
Неконсолидовани финансијски извјештаји:	
Неконсолидовани извјештај о добитку и губитку и осталом укупном резултату	3
Неконсолидовани извјештај о финансијском положају	4
Неконсолидовани извјештај о промјенама у капиталу	5
Неконсолидовани извјештај о новчаним токовима	6
Напомене уз неконсолидоване финансијске извјештаје	7 - 54

МТЕЛ А.Д. БАЊА ЛУКА

НЕКОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТКУ И ГУБИТКУ И ОСТАЛОМ УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
(У Конвертибилним маркама)

	Напомене	Период који се завршава 31. марта 2019.	Период који се завршава 31. марта 2018.
Приходи од продаје робе и услуга	5	96,269,791	98,362,906
Остали пословни приходи	6	1,425,687	1,126,657
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	7	(13,831,882)	(14,774,375)
Трошкови запослених	8	(16,753,849)	(18,555,409)
Трошкови амортизације	12, 13	(28,207,342)	(24,965,951)
Трошкови производних услуга	9	(21,797,548)	(26,427,463)
Остали пословни расходи	10	(4,847,530)	(4,560,491)
Финансијски приходи- каматоносни	11	301,004	520,353
Финансијски приходи- остали	11	12,134	313,955
Обезвређење финасијских средстава	21	(846,692)	(563,553)
Финансијски расходи	11	(1,316,871)	(160,450)
Добитак прије опорезивања		10,406,902	10,316,179
Порез на добитак	33 (a)	(1,078,431)	(1,042,562)
Нето добитак		9,328,471	9,273,617
Остали укупни резултат, умањен за порезе:			
<i>(a) Ставке које могу бити накнадно</i>			
<i>реклаификоване у добитке и губитке:</i>			
Добици/(Губици) од финансијске имовине чија се			
фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат	16	857	(322)
Укупни остали резултат, умањен за порезе		857	(322)
Укупни резултат за период		9,329,328	9,273,295
Зарада по акцији:			
Основна и разријеђена зарада по акцији	35	0.0190	0.0189

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових
неконсолидованих финансијских извјештаја.

Приложени неконсолидовани финансијски извјештаји Друштва су утврђени од стране менаџмента "Мтел"
а.д. Бања Лука дана 30. априла 2019. године.

Потписано у име Друштва:

Марко Лопичић
Генерални директор

М.П.

Јасмина Лопичић
Извршни директор за финансије

НЕКОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ
 На дан 31. март 2019. године
 (У Конвертибилним маркама)

	Напомене	31. март 2019.	31. децембар 2018.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	12	105,173,844	57,080,594
Некретнине и опрема	13	547,659,202	553,318,244
Улагања у зависна друштва	14	160,847,474	45,028,438
Улагања у придружено друштво	15	84,342,889	74,563,739
Остала улагања	16	52,016	60,345
Дугорочна потраживања и кредити	17	7,456,209	7,459,945
Одложена пореска средства	33 (в)	200,461	268,641
		905,732,095	737,779,946
Обртна имовина			
Залихе	18	18,211,793	13,744,533
Купци	19	64,651,111	64,005,466
Потраживања за преплаћени порез на добитак	33 (д)	438,923	-
Друга потраживања	20	1,348,277	1,075,137
Депозити и потраживања за кредите	22	18,970,633	63,228,131
Активна временска разграничења	23	21,890,888	18,851,823
Готовина и готовински еквиваленти	24	23,213,839	69,768,328
		148,725,464	230,673,418
Укупна актива		1,054,457,559	968,453,364
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	25	491,383,755	491,383,755
Законске резерве	25	49,141,766	49,141,766
Нереализовани губици од финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат		(355)	(1,212)
Остале резерве - резерве по основу инвестиционе обавезе	25	97,791,500	97,791,500
Нераспоређени добитак		47,774,292	38,445,821
		686,090,958	676,761,630
Дугорочне обавезе и резервисања			
Каматоносни кредити и дугорочне обавезе	26	225,525,726	159,008,277
Разграничени приходи	27	58,743	61,835
Бенефиције за запослене	28	5,656,791	6,144,678
Резервисања	29	61,224	147,862
Одложене пореске обавезе	33 (г)	415,159	415,159
		231,717,643	165,777,811
Краткорочне обавезе			
Каматоносни кредити и дугорочне обавезе	26	44,704,091	28,773,808
Добављачи	30	57,592,125	59,517,569
Пасивна временска разграничења	31	20,927,245	21,014,017
Бенефиције за запослене	28	660,996	660,996
Разграничени приходи	27	12,367	12,367
Обавезе за дивиденду	35	2,476,649	9,884,812
Обавезе за порез на добитак	33 (д)	-	227,089
Остале обавезе	32	10,275,485	5,823,265
		136,648,958	125,913,923
Укупна пасива		1,054,457,559	968,453,364

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових
неконсолидованих финансијских извјештаја.

МТЕЛ А.Д. БАЊА ЛУКА

НЕКОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
(У Конвертибилним маркама)

	Акцијски капитал	Законске резерве	Нереализовани (губици)/добити од финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат	Остале резерве - резерве по основу инвестиционе обавезе	Нераспоређени добитак	Укупно
Стање, 1. јануар 2018. године	491,383,755	49,141,766	(569)	97,791,500	34,630,328	672,946,780
Нето добитак за период од 1. јануара до 31. марта 2018. године	-	-	-	-	9,273,617	9,273,617
Укупни остали резултат за период од 1. јануара до 31. марта 2018. године	-	-	(322)	-	-	(322)
<i>Укупни резултат за период</i>	-	-	(322)	-	9,273,617	9,273,295
Стање, 31. март 2018. године	491,383,755	49,141,766	(891)	97,791,500	43,903,945	682,220,075
Нето добитак за период од 1. априла до 31. децембра 2018. године	-	-	-	-	51,743,895	51,743,895
Укупни остали резултат од 1. априла до 31. децембра 2018. године	-	-	(321)	-	-	(321)
<i>Укупни резултат за период</i>	-	-	(321)	-	51,743,895	51,743,574
<i>Расподјела добитка:</i>						-
Дивиденде акционарима	-	-	-	-	(34,630,328)	(34,630,328)
Привремена дивиденда акционарима	-	-	-	-	(22,571,691)	(22,571,691)
Стање, 31. децембар 2018. године	491,383,755	49,141,766	(1,212)	97,791,500	38,445,821	676,761,630
Нето добитак за период од 1. јануара до 31. марта 2019. године	-	-	-	-	9,328,471	9,328,471
Укупни остали резултат за период од 1. јануара до 31. марта 2019. године	-	-	857	-	-	857
<i>Укупни резултат за период</i>	-	-	857	-	9,328,471	9,329,328
Стање, 31. март 2019. године	491,383,755	49,141,766	(355)	97,791,500	47,774,292	686,090,958

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових неконсолидованих финансијских извјештаја.

НЕКОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА
 За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
 (У Конвертибилним маркама)

	Период који се завршава 31. марта 2019.	Период који се завршава 31. марта 2018.
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од продаје и примљени аванси	93,285,370	102,147,996
Остали приливи из редовног пословања	618,013	590,478
Одливи за набавке материјала, горива, енергије и друге трошкове	(45,604,882)	(54,393,740)
Одливи по основу бруто зарада и накнада зарада	(11,870,123)	(13,378,561)
Одливи по основу камата	(1,081,115)	(73,991)
Одливи по основу пореза из резултата	(1,676,263)	(1,995,701)
Одливи по основу осталих дажбина	(1,577,197)	(1,400,073)
<i>Нето прилив готовине из пословних активности</i>	32,093,803	31,496,408
Токови готовине из активности пласирања и инвестирања		
Набавке некретнина, опреме и нематеријалних улагања	(15,747,123)	(16,791,085)
Прилив по основу продаје некретнина, опреме и нематеријалних улагања	75,834	40,999
Приливи од камата	410,936	688,359
Приливи по основу дугорочних финансијских пласмана	13,565	9,547
Приливи од краткорочних финансијских пласмана	44,257,498	5,175,784
Одливи по основу куповине акција и удјела	(125,598,186)	-
<i>Нето одлив готовине из активности пласирања и инвестирања</i>	(96,587,476)	(10,876,396)
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу дугорочних кредита	33,447,875	-
Одливи по основу дугорочних финансијских обавеза	(6,083,789)	(6,150,714)
Одливи по основу осталих дугорочних обавеза	(2,067,372)	-
Одливи за дивиденде и привремене дивиденде акционарима	(7,357,530)	(8,693,316)
<i>Нето прилив/(одлив) готовине из активности финансирања</i>	17,939,184	(14,844,030)
Нето (смањење)/повећање готовине и готовинских еквивалената	(46,554,489)	5,775,982
Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода	69,768,328	24,018,914
Готовина и готовински еквиваленти на крају периода	23,213,839	29,794,896

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових неконсолидованих финансијских извјештаја

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Друштво “Мтел” а.д. (у даљем тексту: “Друштво”) са сједиштем у Бањој Луци, Република Српска, Босна и Херцеговина, налази се на адреси Вука Караџића 2. Пуни пословни назив Друштва је “Телекомуникације Републике Српске” а.д. Бања Лука, а Друштво се у свом пословању користи са додатна два скраћена пословна имена – “Мтел” а.д. Бања Лука и “Телеком Српске” а.д. Бања Лука.

Већински власник Друштва је Предузеће за телекомуникације “Телеком Србија” а.д. Београд, Србија, који посједује 65.01% акција Друштва.

На дан 31. марта 2019. године Друштво је имало четири зависна друштва:

1. *Mtel Austria GmbH*, Беч, Република Аустрија (100% власништво Друштва),
2. *Logosoft д.о.о.* Сарајево, Босна и Херцеговина (100% власништво Друштва),
3. *Блицнет д.о.о.* Бања Лука, Босна и Херцеговина (100% власништво Друштва),
4. *Телрад Нем д.о.о.* Бијељина, Босна и Херцеговина (100% власништво Друштва).

На дан 31. марта 2019. године, Друштво је имало и 49% учешћа у придруженом друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица (Црна Гора). Преосталих 51% акција у власништву је крајњег матичног власника Групе – Телеком Србија а.д. Београд.

На дан 31. марта 2019. године, Друштво је имало 2,116 запослених (31. децембра 2018. године: 2,130 запослених).

Основна дјелатност Друштва је пружање телекомуникационих услуга, од којих су најзначајније услуге домаћег и међународног телефонског саобраћаја. Поред тога, Друштво нуди и широк спектар осталих телекомуникационих услуга, укључујући остале услуге фиксне и мобилне телефоније, IP телевизија, закуп линија, приватни водови, услуге на цијелом мрежном подручју, додатне услуге у области мобилне телефоније, интернет и мултимедијалне услуге. Друштво такође пружа услуге у области закупа, изградње, управљања и заштите телекомуникационе инфраструктуре.

На дан 31. марта 2019. године, Друштво је обезбјеђивало телекомуникационе услуге за укупно 1,556,902 корисника (31. децембар 2018. године: 1,603,865 корисника).

Органи Друштва су: Скупштина акционара, Управни одбор, Извршни одбор, Генерални директор, Одбор за ревизију и интерни ревизор.

Генерални директор Друштва на дан 31. марта 2019. године је: Марко Лопичић.

Чланови Управног одбора на дан издавања ових неконсолидованих финансијских извјештаја су:

Предраг Ђулибрк
Весна Лончар
Дејан Царевић
Славко Митровић
Драшко Марковић
Бранко Маловић

Чланови Извршног одбора на дан издавања ових неконсолидованих финансијских извјештаја су:

Марко Лопичић
Јасмина Лопичић
Радмила Бојанић
Миодраг Војиновић
Владимир Четровић
Никола Рудовић

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ НЕКОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају неконсолидоване финансијске извјештаје Друштва и састављени су у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања (МСФИ).

2.2. Основе вредновања

Неконсолидовани финансијски извјештаји Друштва су састављени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), осим за ревалоризацију одређених финансијских инструмената, финансијске имовине чија се фер вриједност мјери кроз остали укупан резултат, који су вредновани по фер вриједности, као што је објашњено у рачуноводственим политикама за финансијске инструменте.

Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Друштво узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Као што је објелодањено у *Напоменама 1 и 15* уз ове неконсолидоване финансијске извјештаје, Друштво "Мтел" а.д. Бања Лука има улог у придруженом друштву "Мтел" д.о.о. Подгорица (Црна Гора) у којем посједује 49% удјела наведеног друштва, и у којем има значајан утицај, односно моћ учествовања у одлучивању придруженог ентитета по питању финансијских и оперативних одлука и политика, али не постоји контрола или заједничка контрола над тим пословним политикама и одлукама.

Улагање у придружено друштво у овим неконсолидованим финансијским извјештајима исказано је по набавној вриједности, умањеној за евентуално обезврјеђење. Сагласно Међународном стандарду финансијског извјештавања (МСФИ) 10 "Консолидовани финансијски извјештаји", Друштво је саставило и издало своје консолидоване финансијске извјештаје за период који се завршава 31. марта 2019. године, састављене у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања, у којима је улог у придружени ентитет вреднован методом удјела.

2.3. Функционална валута и валута презентација

Износи у приложеним неконсолидованим финансијским извјештајима су изражени у Конвертибилним маркама (КМ) која представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ НЕКОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих МРС/МСФИ

Сљедеће измјене постојећих стандарда издате од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB") и интерпретације издате од стране Комитета за међународне интерпретације финансијског извјештавања ("IFRIC"), су ступиле на снагу током текућег финансијског периода:

	На снази на дан или након
<i>Нови стандарди и измјене постојећих стандарда на снази у текућем финансијском периоду</i>	
МСФИ 16 "Лизинг"	1. јануара 2019.
IFRIC 23 "Неизвјесности у вези са третманом пореза на добит"	1. јануара 2019.
МСФИ 3, МСФИ 11, МРС 12 и МРС 23 измјене као резултат годишњег пројекта унапређења стандарда "Циклус 2015 – 2017"	1. јануара 2019.
МСФИ 9 "Финансијски инструменти" Измјене - Могућности плаћања унапријед са негативном компензацијом	1. јануара 2019.
МРС 19 "Примања Запослених" Измјене – План Измјена, Ограничења и Поравнања.	1. јануара 2019.
МРС 28 "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" Измјене - Дугорочни интереси у придруженим ентитетима и заједничким подухватима.	1. јануара 2019.

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, сљедећи нови стандарди, измјене постојећих стандарда и нова тумачења постојећих стандарда, су издати, али нису постали ефективни:

	На снази на дан или након
<i>Нови стандарди и измјене постојећих стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени</i>	
МСФИ 17 "Уговори о осигурању"	1. јануара 2021.
МСФИ 3 „Пословне комбинације“- Дефиниција посла	1. јануара 2020.
МРС 1 "Презентација финансијских извјештаја" и МРС 8 "Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке" – Дефиниције материјала	1. јануара 2020.
Концептуални оквир у МСФИ стандардима	1. јануара 2020.

Менаџмент Друштва је изабрао да не усвоји ове стандарде, измјене и тумачења прије него што они ступе на снагу.

Имплементацијом МСФИ 16 Друштво је ретроактивно са кумулативним учинком изворне примјене стандарда као усклађивање почетног салда на датум прве примјене стандарда у складу са параграфом Ц5(б) стандарда, извршило признавање имовине са правом кориштења, заједно са обавезама мјереним по садашњој вриједности будућих плаћања закупа, амортизацију за имовину с правом кориштења, као и расход од камата на обавезе за закуп, укупан износ плаћене главнице у оквиру токова готовине из активности финансирања, те камате у оквиру токова готовине из пословних активности у новчаним токовима Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи

Признавање прихода

Друштво признаје приходе када испуни обавезе извршења преносом обећане робе или услуга купцу. Обавеза извршења је испуњена када купац стекне контролу над добрима или услугом.

Трансакциона цијена је одређена на основу утврђене цијене за појединачне ставке, ако постоје, или је заснована на процијењеној цијени коју Друштво очекује да реализује под датим тржишним условима.

Друштво врши процјене које утичу на утврђивање висине и временског распореда признавања прихода од уговора са купцима што укључује утврђивање момента испуњавања обавеза извршења као одређивање трансакционе цијене која је алоцирана на исте. За обавезе извршења које Друштво испуњава током времена користи се метода излаза заснована на протеклом времену и приход се признаје пропорционално на мјесечном нивоу, јер је трансакциона цијена, која је алоцирана на те услуге, призната у времену иницијалне продајне трансакције и реализована у току периода извршења услуге (до двије године до када су услуге наручене заједно са робом). За обавезе извршења које Друштво испуњава у одређеном тренутку, приход се признаје једнократно, у моменту извршења обавезе, када је роба испоручена и услуге пружене.

Код уговора који су у складу са захтјевима МСФИ 15, приходи се признају на бази фактурисане реализације. Друштво има право да захтијева од купца онај износ који директно одговара вриједности услуге пружене у уговореном периоду у којем је Друштво фактурисало одређени износ за пружену услугу. Приходе од продаје највећим дијелом чине приходи од саобраћаја у фиксној и мобилној мрежи, мјесечне претплате обрачунате за кориштење услуга, приходи од продаје везаних услуга, интерконеције, интернета, интегрисаних услуга и осталих сличних услуга.

3.1.1. Приходи од фиксне телефоније

Приходи од телефонског саобраћаја (фиксна телефонија) се обрачунавају по оствареном саобраћају. Телекомуникациона претплата за фиксну телефонију се фактурише мјесечно за протекли мјесец.

Приходи од укључивања нових претплатника фиксне телефоније представљају приходе по основу фактурисане надокнаде за укључење нових претплатника. Приходи од нових прикључака се евидентирају у периоду у коме је корисник прикључен.

3.1.2. Приходи од интерконеције са домаћим операторима

Приходи од интерконеције са домаћим операторима остварују се приступом мрежи, којим се успоставља физичко и логичко повезивање телекомуникационих мрежа како би се корисницима услуга, прикљученим на различите мреже, омогућила директна и индиректна комуникација. Приходи и расходи остварени по основу интерконеције исказују се у бруто износима.

3.1.3. Приходи од мобилне телефоније

Приходи од мобилне телефоније се углавном односе на приходе од корисника мобилних телефона у виду кориштења услуга у *prepaid*-у и *postpaid*-у, као што је саобраћај, пренос података, приходи од прикључака, SMS поруке, као и других додатних услуга.

Приходи од услуга телефонског саобраћаја се признају на основу оствареног саобраћаја. Нефактурисани, а остварени приход од услуга мобилне телефоније који је остварен у периоду од тренутка фактурисања до краја периода се обрачунава, а неостварени приход до истека обрачунског периода се разграничава.

Приход од пружених *prepaid* услуга се признаје у моменту продаје *prepaid* допуна, а на крају обрачунског периода исти се разграничава за износ нереализованих прихода. Ови приходи се, на основу кориштених услуга, разграничавају током периода у којем се пружа услуга. Неактивне допуне и допуне којима је истекао временски период права кориштења, се признају као приход по истеку датума кориштења.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Приходи (наставак)

3.1.4. Приходи од продаје везаних услуга

Приходи од продаје хардвера у склопу пакета приказани су у оквиру ставке Приходи од продаје везаних услуга, и признају се у моменту продаје, односно уручења хардвера кориснику пакета и када су сви припадајући трошкови признати у извјештају о добитку и губитку.

Уколико се ради о уговору са више елемената, укупна цијена трансакције се алоцира на индивидуалне обавезе извршења. Као резултат тога приход од испоручених хардвера признаје се пропорционалној вриједности трансакционе цијене као ставка Прихода од продаје везаних услуга. Трансакциона цијена је одређена на основу утврђене цијене за појединачне ставке, ако постоје, или је заснована на процијењеној цијени коју Друштво очекује да реализује под датим тржишним условима.

3.1.5. Приходи и расходи по основу међународног саобраћаја и roaming-a

Приходи/расходи од услуга јавне фиксне и мобилне телекомуникационе мреже остварени у међународном телефонском саобраћају признају се на бази оствареног саобраћаја обрачунатог по уговореној тарифи иностраног оператора преко чије мреже се саобраћај реализује.

Друштво је закључило споразуме за међународни саобраћај у фиксној и мобилној телефонији. Приходи (расходи) и потраживања (обавезе) који су произашли из ових споразума су приказани у пратећим финансијским извјештајима и односе се на приходе и расходе од међународних долазних, односно одлазних позива остварених са земљама са којима је Друштво успоставило директан обрачун међународног телефонског саобраћаја. Дио остварених прихода, односно расхода по наведеном основу, евидентиран је на основу процјене извршене у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја.

Друштво признаје приход (потраживања) само када се он може утврдити са поузданом сигурношћу. Ако постоје докази да неки расход (обавеза) може настати, врши се резервисање на терет трошкова, у случају да је могуће извршити процјену. Тамо гдје није могуће процијенити износ неке обавезе врши се одговарајуће објелодањивање.

Приходи од *roaming-a* и трошкови *roaming-a* према иностраним операторима се исказују у вриједностима добијеним од клириншке куће. Приходи и трошкови *roaming-a* признају се у бруто износу, на бази оствареног саобраћаја у току периода.

3.1.6. Приход од интернета

Приход од интернета укључује приход од услуга давања приступа интернету путем фиксне мреже која се реализује кроз приступну мрежу путем технологија ADSL, VDSL или GPON и приход од директног приступа интернету који се остварује обезбјеђивањем линка корисницима за приступ интернету за одређене брзине, уз посебан опсег јавних IP адреса, DNS *hosting* домена са или без регистрације интернет домена и техничком подршком.

3.1.7. Интегрисане услуге

Приход од интегрисаних услуга представља приход од интегрисане понуде услуга фиксне телефоније, мобилне телефоније, услуга приступа интернету и IPTV услуга, које су организоване у одговарајући скуп услуга и сервиса, односно пакета, које могу, али не морају да укључују све наведене услуге.

3.1.8. Остали приходи од телекомуникационих услуга

Остали приходи обухватају углавном приходе од осталих услуга као што су изнајмљивање телефонских капацитета – водова, листинг позива, услуге говорне поште и друго. Наведени приходи евидентирају се у периоду у коме су настали.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Финансијски и оперативни закуп

Закуп се класификује као финансијски закуп у свим случајевима када се закупом, на корисника закупа, преносе у највећој мјери сви ризици и користи који произлазе из власништва над средствима. Сваки други закуп се класификује као оперативни.

Друштво као закуподавац

Приход по основу оперативног закупа (признаје се примјеном линеарне методе током периода трајања закупа. Индиректни трошкови настали у преговорима и уговарањем оперативног закупа додају се књиговодственом износу изнајмљеног средства и признају се на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

Друштво као закупопримац

Друштво у складу са МСФИ 16 признаје имовину са правом кориштења и садашњу вриједност обавезе по уговору о закупу узимајући у обзир уговорена плаћања, период трајања закупа и дисконтну стопу. Почетно мјерење имовине са правом кориштења врши се према трошку укључујући износ почетно мјерене обавезе по основу закупа, све почетне директне трошкове, те процјењене трошкове демонтаже, обнављања локације или врћања имовине у првобитно стање, осим ако су такви трошкови нематеријални.

Приликом процјене периода трајања закупа узима се у обзир период без могућности отказивања, опциони период за продужетак закупа, те вјероватноћа да ће Друштво користити или неће користити ову опцију.

Обавеза по основу закупа мјери се по садашњој вриједности свих плаћања у вези са закупом која нису извршена на дан признавања. Ова плаћања се дисконтују по каматној стопи садржаној у закупу, односно по инкременталној каматној стопи задуживања.

3.3. Стране валуте

Монетарна имовина и обавезе, деноминоване у страним валутама су прерачунате у њихову противвриједност у Конвертибилним маркама по званичном курсу важећем на дан извјештаја о финансијском положају.

Немонетарне ставке мјерене по историјском трошку у страниој валути преводе се кориштењем курса на датум трансакције. Немонетарне ставке које се одмјеравају по фер вриједности у страниој валути преводе се кориштењем курса на датум када је фер вриједност одређена.

Пословне промјене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у Конвертибилне марке по званично важећем курсу на дан сваке промјене, а настале позитивне и негативне курсне разлике евидентирају се у корист или на терет извјештаја о добитку и губитку у оквиру финансијских прихода, односно финансијских расхода (*Напомена 11*).

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)
3.4. Порез на добитак

Порез на добитак обухвата текући порез на добитак и одложене порезе на добитак. Текући и одложени порез на добитак се признају у извјештају о добитку и губитку, осим ако нису настали из пословних комбинација или ставки признатих директно у капиталу, односно у осталом укупном резултату.

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добитак. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода.

Одложени порез на добитак се обрачунава кориштењем методе утврђивања обавеза према финансијским извјештајима, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе имовине и обавеза у извјештају о финансијском положају и њихове књиговодствене вриједности.

Важеће пореске стопе на дан извјештаја о финансијском положају или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак за који се очекује да ће бити примијењен приликом укидања привремених разлика.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Модел за обрачун расхода амортизације у пореском билансу односи се на формирање четири групе сталних средстава, са одговарајућим амортизационим стопама, при чему је прописан појединачан и групни обрачун расхода амортизације.

Прописане пореске стопе амортизације дате су у прегледу како слиједи:

	Стопа која се признаје у пореском билансу (%)
Појединачни обрачун амортизације - пропорционална метода	
Непокретности и постројења	3%
Нематеријална средства, осим софтвера	10%
Групни обрачун амортизације - дегресивна метода	
Компјутери, информациони системи, софтвери и сервери	40%
Опрема и остала средства	20%

Опорезива привремена разлика настала као разлика између књиговодствене вриједности средства и његове пореске основице, признаје се као одложена пореска обавеза када је пореска амортизација убрзана, односно одложено пореско средство ако је пореска амортизација спорија од рачуноводствене амортизације.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Нематеријална имовина

Нематеријална имовина се састоји од телекомуникационих лиценци, софтвера, осталих лиценци, имовине с правом кориштења и капитализованих уговорних трошкова.

Телекомуникационе лиценце, купљени софтвери и остале лиценце су исказани по набавној вриједности, умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке услед умањења вриједности.

Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате.

Телекомуникационе лиценце се амортизују равномерно током вијека коришћења лиценци, а у складу са МРС 38 "Нематеријална улагања".

Имовина са правом кориштења односи се на право Друштва као закупопримца на кориштење имовине у току трајања закупа. Признавање ове имовине врши се у складу са захтјевима стандарда МСФИ 16.

Капитализовани уговорни трошкови се односе на имовину која произилази из трошкова извршења или добијања уговора, а који се у складу са МСФИ 15 капитализују и признају у току просјечног трајања уговора са купцем.

3.6. Некретнине и опрема

Некретнине и опрема су исказани по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача укључујући царине, порезе који се не могу рефундирати и све друге трошкове довођења средства у стање функционалне приправности. Набавна вриједност умањена је за све примљене попусте и/или рабате. Набавна вриједност изграђених некретнина и опреме је њихова набавна вриједност на датум када су изградња или развој завршени.

Под некретнинама и опремом сматрају се она средства чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године. Добици или губици који се јављају приликом расходовања или продаје некретнина и опреме, исказују се у извјештају о добитку и губитку као дио осталих пословних прихода или осталих пословних расхода.

Адаптације, обнављања и поправке које продужавају вијек кориштења средства, увећавају вриједност основног средства. Оправке и одржавања се евидентирају на терет текућег обрачунског периода и приказују као трошкови пословања.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)
3.7. Амортизација

Стопа амортизације се утврђује на основу процијењеног корисног вијека употребе нематеријалних улагања, некретнина и опреме. Стопа амортизације која се примјењује на неко средство преиспитује се најмање на крају сваке пословне године и, ако постоје значајне промјене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, стопа амортизације се мијења како би се одразила промијењена динамика. Таква промјена се евидентира као промјена рачуноводствене процјене у складу са МРС/МСФИ. Менаџмент Друштва доставља сваку промјену стопа амортизације за групу средстава Управном одбору Друштва на усвајање.

Основица за обрачун амортизације је набавна вриједност нематеријалних улагања, некретнина и опреме умањена за процијењени евентуални остатак вриједности. Амортизација се обрачунава примјеном пропорционалног метода.

Процијењени корисни вијек употребе појединих група некретнина, опреме и нематеријалних улагања, који је служио као основа за обрачун амортизације и примјењене стопе у периоду од три мјесеца који се завршава на дан 31. марта 2019. године је сљедећи:

	Вијек трајања (година)	Стопа (%)
GSM и UMTS лиценце	15	6.67
Лиценце и апликативни софтвери	5	20
Грађевински објекти	8 - 55.5	1.80 - 12.5
Антенски стубови	25	4
Дистрибутивна канализација и мрежа	16.7 – 33.3	3 - 6
Комутациони системи и сервисне платформе	3 - 11	9.09 - 33.33
Транспортна мрежа	4 - 12.5	8 - 25
Бежична приступна мрежа	5 - 12.5	8 - 20
Опрема у приступној мрежи и терминална опрема	4 - 11	9.09 - 25
Рачунарска опрема	4 - 5	20 - 25
Канцеларијска и остала опрема	5 - 8	12.5- 20

3.8. Стална имовина намијењена продаји

Стална имовина намијењена продаји класификује се као намијењена продаји уколико ће се њихова књиговодствена вриједност повратити у продајној трансакцији прије него континуираном употребом. Овај се услов сматра испуњеним само онда када је продаја врло вјероватна и ако је стално средство (или група намијењена отуђењу) у сваком моменту расположиво за продају у свом садашњем стању. Менаџмент мора уложити напоре да прода таква средства, а очекује се да ће се средства од дате продаје квалификовати за признавање у року од годину дана од датума класификације.

Стална имовина или групе за отуђење класификоване као намијењене за продају вреднују се по њиховом претходном књиговодственом износу или по фер вриједности умањеној за трошкове продаје, у зависности од тога која од ове двије вриједности је нижа.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.9. Умањење вриједности нефинансијске имовине

На сваки датум извјештаја о финансијском положају, Друштво преиспитује књиговодствене износе својих нефинансијских средстава (осим залиха и одложених пореских средстава) да би се утврдило постоје ли наговјештаји да је дошло до губитака услед умањења вриједности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процјењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће процијенити надокнадиви износ појединог средства, Друштво процјењује надокнадиви износ јединице која генерише готовину, а којој то средство припада.

Надокнадива вриједност средства (или његове јединице која генерише готовину) је фер вриједност умањена за трошкове продаје или вриједност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процјене вриједности у употреби, процијењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вриједности примјеном дисконтне стопе прије опорезивања која одражава садашњу тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за то средство.

Уколико је процијењени надокнадиви износ средства (или јединице која генерише готовину) нижи од књиговодствене вриједности, књиговодствена вриједност средства (или јединице која генерише готовину) се умањује до надокнадивог износа, а импаритетни губитак се признаје као расход периода.

На сваки дан извјештавања врши се преиспитивање да ли постоје назнаке да су претходно признати импаритетни губици умањени или више не постоје. Импаритетни губитак се поништава уколико постоји промјена у процијењеном надокнадивом износу.

Код накнадног поништења губитка од умањења вриједности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише готовину) повећава се до ревидованог процијењеног надокнадивог износа тог средства, при чему већа књиговодствена вриједност не премашује књиговодствену вриједност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише готовину) услед умањења вриједности. Поништење губитка од умањења вриједности одмах се признаје као приход.

На дан 31. марта 2019. године, на основу процјене менаџмента Друштва, не постоје индикације да је вриједност сталне имовине обезвријеђена.

3.10. Улагања у зависна друштва

Улагања у зависна друштва вреднују се по набавној вриједности, умањеној за евентуално обезвријеђење.

У складу са одредбама МСФИ 10 *"Консолидовани финансијски извјештаји"*, контрола зависних друштава од стране Друштва се постиже уколико Друштво:

- 1) има моћ управљања над субјектом;
- 2) је изложено, или има права, на промјењиве приносе од свог учешћа у субјекту, и
- 3) има могућности коришћења своје моћи управљања субјектом да би се утицало на висину својих приноса.

Друштво врши поновну анализу да ли заиста контролише зависна друштва уколико дође до одређених чињеница и околности које дају назнаку да је било који од претходна три елемента контроле промијењен.

Када Друштво има мање од потребне просте већине гласачких права, Друштво може да има контролу над зависним друштвом уколико су та гласачка права довољна да дају практичну могућност Друштву да једнострано усмјерава пословне активности зависног друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Улагања у придружено друштво

Придружено друштво је друштво у којем Друштво има значајан утицај. Значајан утицај је моћ учествовања у одлучивању придруженог ентитета по питању финансијских и оперативних одлука и политика, али није контрола или заједничка контрола над тим пословним политикама и одлукама.

Улагање у придружено друштво у овим неконсолидованим финансијским извјештајима исказано је по набавној вриједности, умањеној за евентуално обезврјеђење.

3.12. Финансијски инструменти

Класификација финансијских инструмената врши се на основу процјене њиховог садржаја при првом признавању на:

- 1) финансијску имовину,
- 2) финансијске обавезе, или
- 3) власничке инструменте.

Финансијска имовина

Финансијска имовина се признаје када Друштво постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента.

Почетно признавање финансијске имовине врши се према њеној фер вриједности. Трошкови трансакције директно приписиви стицању, се укључују у почетно процјењивање целокупне финансијске имовине, осим у случају када се ради о финансијској имовини која се вреднује по фер вриједности кроз биланс успјеха. Након почетног признавања, финансијска имовина се мјери по:

- 1) амортизованом трошку
- 2) фер вриједности кроз остали укупни резултат, и
- 3) фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска имовина се мјери по амортизованом трошку уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ држање финансијске имовине како би се наплатили уговорени новчани токови и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга, осим ако се иницијално неопозиво признаје по фер вриједности кроз биланс успјеха (ако то доводи до значајног смањења/елиминације рачуноводствене неусклађености).

Финансијска имовина се мјери по амортизованом трошку, примјеном методе ефективне каматне стопе.

Ефективна каматна стопа израчунава се на основу процјене токова готовине, не укључујући очекиване кредитне губитке. Једном обрачуната приликом иницијалног признавања, ефективна каматна стопа се користи приликом наредних обрачуна прихода од камата (заснована на бруто књиговодственој вриједности или амортизованом трошку, а у зависности од нивоа умањења имовине). Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе, осим у случају краткорочних потраживања, гдје би признавање прихода било нематеријално. Вриједност финансијске имовине се умањује путем исправке вриједности.

Приликом обрачуна исправке вриједности Друштво примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Друштво врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијска имовина (наставак)

Финансијска имовина која се мјери по фер вриједности кроз остали укупни резултат уколико се држи унутар пословног модела чији је циљ постигнут наплатом уговорних новчаних токова и продајом финансијске имовине и уколико, у уговореним условима финансијске имовине на одређени датум настају новчани токови који су само плаћање главнице и камате на преостали дио дуга, осим ако се иницијално неопозиво признаје по фер вриједности кроз биланс успеха (ако то доводи до значајног смањења/елиминације рачуноводствене неусклађености).

При почетном признавању субјект може неопозиво одлучити да у осталом укупном резултату презентује накнадне промјене фер вриједности улагања у власнички инструмент, а да притом није ријеч о улагању које се држи ради трговања нити о непредвиђеним износима које је купац признао у оквиру пословних комбинација, на које се примјењује МСФИ 3.

Та одлука доноси се за сваки појединачни инструмент (односно дионицу). Износи признати у осталом укупном резултату не смију се накнадно преносити у рачун добити и губитка. Међутим, субјект може преносити кумулативну добит или губитак унутар власничког капитала. Дивиденде на таква улагања признају се у рачуну добити и губитка у складу са МСФИ 9, осим ако је јасно да дивиденда представља поврат дијела трошкова улагања.

Финансијска имовина престаје да се признаје када је измирена, поништена, истекла, отписана или пренесена. Преноси се признају као престанак признавања уколико су сви битни ризици и користи пренесени, уколико нису пренесени, имовина наставља да се признаје.

Уколико ризици и користи нису пренесени или задржани, имовина се не признаје уколико контрола над имовином није пренесена.

Накнадно реализовани или наплаћени финансијски пласмани, дати аванси и потраживања признају се као приход текућег обрачунског периода.

Финансијска имовина се мјери по фер вриједности кроз биланс успеха само ако финансијска имовина није мјерена по амортизованом трошку или по фер вриједности кроз остали укупни резултат.

Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне обавезе (дугорочне кредите), краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе. Финансијске обавезе се признају када Друштво постане једна од страна у уговорним одредбама инструмента. Почетно признавање финансијских обавеза врши се према њиховој фер вриједности.

Трошкови трансакције се укључују у почетно процјењивање свих финансијских обавеза, осим у случају када се ради о финансијским обавезама које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успеха.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.12. Финансијски инструменти (наставак)

Финансијске обавезе (наставак)

Финансијске обавезе се накнадно исказују по амортизованој вриједности примјеном ефективне каматне стопе, и оне финансијске обавезе које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успеха по почетном признавању другачије од финансијских обавеза које се држе ради трговања вредноване кроз биланс успеха.

Камата на финансијске обавезе је евидентирана са интересом обрачунатим кориштењем метода ефективне каматне стопе за посматрани период, и она се односи и представљена је са осталим текућим обавезама. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања, предвиђена уговором, укинута или истекла што укључује и финансијске обавезе које се односе на обавезе по основу дивиденди, а за које се акционари нису регистровали за исплату у периоду дужем од три године у односу на датум пресека и права на дивиденду

3.13. Залихе

Залихе се евидентирају по набавној вриједности или нето продајној вриједности, у зависности која је нижа. Нето продајна вриједност је цијена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цијене за трошкове продаје. Вриједност залиха укључује вриједност по фактури добављача, транспортне и зависне трошкове. Алат и инвентар се отписују 100% приликом издавања у употребу. Вриједност залиха се утврђује на основу метода просјечне набавне цијене.

Залихе материјала за везане услуге се највећим дијелом односе на хардвере набављене за продају купцима у оквиру посебних продајних пакета.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вриједности залиха у случајевима када се оцијени да је потребно свести вриједност залиха на њихову нето продајну вриједност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вриједности, или се у цјелости отписују.

3.14. Резервисања

Резервисања се признају и врше када Друштво има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вјероватно да ће одлив ресурса који стварају економске добити бити потребан да се измири обавеза и када се може поуздано процијенити износ обавезе.

Резервисања се састоје од резервисања за судске спорове који се воде против Друштва, одређени дисконтовањем будућих новчаних токова који одражавају тренутно стање на тржишту и специфичних ризика који се односе на дату обавезу.

3.15. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца евидентирају се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Друштво је обавезно да запосленима, при одласку у пензију исплати отпремнину у висини три последње мјесечне нето плате остварене од стране запосленог. Поред тога, Друштво је у обавези да исплаћује и јубиларне награде у висини између пола и једне и по просјечне мјесечне плате Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.15. Бенефиције за запослене (наставак)

в) *Обавезе по основу бонуса запосленима (варијабилни дио плате)*

На основу МРС 19 “Накнаде запосленима” захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

На основу одлуке Генералног директора Друштва, утврђена је основица и начин обрачуна бонуса запосленима, као варијабилни дио плате. Бонус се остварује на основу реализованог учинка, праћеног на кварталном или годишњем нивоу и евидентира се као трошак личних примања и резервисање по наведеном основу у тренутку процјене да ће запослени остварити право на наведени бонус.

3.16. Извјештавање у сегменту

Друштво примјењује МСФИ 8 “Оперативни сегменти” који захтијева идентификовање оперативних сегмената на бази интерних извјештаја о компонентама Друштва који се редовно прегледају од стране руководиоца надлежних за доношење кључних одлука, а у циљу алокације адекватних ресурса наведеним сегментима, као и анализе њихових резултата. Информације о сегментима су анализиране на бази врста услуга које пружају оперативни дијелови Друштва (*Напомена 38*).

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација неконсолидованих финансијских извјештаја захтијева од менаџмента коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања неконсолидованих финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања неконсолидованих финансијских извјештаја. Будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан извјештаја о финансијском положају, које носе ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години, представљене су у даљем тексту:

Процијењени корисни вијек некретнина, опреме и нематеријалне имовине

Одређивање корисног вијека некретнина, опреме и нематеријалних улагања је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Стопа амортизације која се примјењује на неко средство преиспитује се најмање на крају сваке пословне године и, ако постоје значајне промјене у очекиваној динамици трошења будућих економских користи које су садржане у средству, стопа амортизације се мијења како би се одразила промијењена динамика. Таква промјена се евидентира као промјена рачуноводствене процјене у складу са МРС/МСФИ. Менаџмент Друштва доставља, сваку промјену стопа амортизације за групу средстава Управном одбору Друштва на усвајање.

Усљед значајности сталних средстава у укупној активи Друштва, утицај сваке промјене у наведеним претпоставкама може бити материјално значајан на финансијски положај Друштва, као и на резултате његовог пословања. На примјер, уколико би Друштво скратило, односно продужило просјечан корисни вијек сталне имовине за 10%, то би у периоду од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године резултовало у додатном, односно мањем трошку амортизације за 2,820,734 Конвертибилне марке (упоредни податак у 2018. години 2,496,595 Конвертибилних марака).

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Исправка вриједности потраживања

Приликом обрачуна исправке вриједности Друштво примјењује модел очекиваног кредитног губитка тако што разматра вјероватноћу настанка неизвршења обавезе друге уговорне стране током очекиваног уговореног рока трајања финансијске имовине. Друштво врши анализу потраживања груписаних на бази различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака (*Напомене 19, 20, и 21*).

Резервисања

Генерално, резервисања су у значајној мјери подложна процјенама. Друштво процјењује вјероватноћу да се нежељени случајеви могу догодити као резултат прошлих догађаја, и уколико је вјероватноћа већа од 50%, Друштво врши резервисање износа који је потребан да се измири обавеза. Иако Друштво поштује начело опрезности приликом процјене, с обзиром да постоји велика доза неизвјесности, у одређеним случајевима стварни резултати могу одступати од ових процјена (*Напомена 29*).

Приходи и расходи по основу међународног саобраћаја

Приходи (расходи) и потраживања (обавезе) који су произашли из потписаних споразума са ино операторима су приказани у приложеним финансијским извјештајима, и односе се на приходе и расходе од међународних долазних, односно одлазних позива остварених са земљама са којима је Друштво успоставило директан обрачун међународног телефонског саобраћаја.

Дио остварених прихода, односно расхода по наведеном основу, евидентиран је на основу процјене извршене у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја (*Напомене 23 и 31*). Менаџмент сматра да су интерни обрачуни оствареног саобраћаја адекватни, и да одражавају стварно остварени међународни саобраћај у одговарајућем периоду.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности.

У Републици Српској и Босни и Херцеговини не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Уколико као доказ за фер вриједност није расположива котирана цијена на активном тржишту за исту имовину или обавезу користи се вриједност заснована на техникама процјене које користе податке са доступних тржишта.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ И УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. марта	
	2019.	2018.
Приходи од продаје у земљи:		
Приходи од фиксне телефоније	14,287,954	17,289,075
Приходи од мобилне телефоније	44,137,491	44,270,849
Приходи од интегрисаних услуга	16,760,137	13,823,894
Приходи од интернета	5,240,289	5,201,237
Приходи од везаних услуга	8,942,469	10,160,683
Приходи од продаје робе	169,717	214,259
Укупно приходи од продаје у земљи	89,538,057	90,959,997
Приходи од међународног обрачуна	6,731,734	7,402,909
Укупно приходи од продаје робе и услуга	96,269,791	98,362,906

Приходи од продаје у иностранству највећим дијелом се односе на приходе остварене у Републици Србији.

6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. марта	
	2019.	2018.
Приходи од закупнина	622,061	578,676
Приходи од укидања разграниченог прихода донације - (Напомена 27)	3,092	3,092
Остали приходи	800,534	544,889
	1,425,687	1,126,657

7. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, РОБЕ И ВЕЗАНИХ УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. марта	
	2019.	2018.
Материјал за везане услуге	11,391,284	12,372,580
Набавна вриједност продате робе	161,393	206,429
Електрична енергија	1,449,405	1,402,022
Гориво и мазиво	299,091	306,938
Остали трошкови материјала	530,709	486,406
	13,831,882	14,774,375

Трошкови материјала за везане услуге се односе на трошкове продатих хардвера у оквиру посебних продајних пакета.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
8. ТРОШКОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. марта	
	2019.	2018.
Нето зараде и накнаде запосленим	8,480,514	8,664,275
Порези и доприноси на зараде и накнаде зарада	6,564,106	7,222,948
Накнаде члановима Управног одбора и Одбора за ревизију	62,091	75,442
Отпремнине	13,013	-
Остала лична примања	1,634,125	2,592,744
	16,753,849	18,555,409

9. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. марта	
	2019.	2018.
Трошкови међународног обрачуна	6,113,166	6,932,650
Трошкови одржавања	4,540,138	4,821,257
Трошкови закупа земљишта и пословних простора	531,358	4,010,223
Трошкови рекламе и пропаганде	2,522,023	2,668,868
Накнада за емитовање садржаја	3,912,839	3,400,574
Остале производне услуге	4,178,024	4,593,891
	21,797,548	26,427,463

10. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. марта	
	2019.	2018.
Индиレクトни порези који не зависе од пословног резултата	872,084	815,455
Накнаде Регулаторној агенцији за комуникације	1,832,620	1,790,180
Остали расходи	2,142,826	1,954,856
	4,847,530	4,560,491

Остали расходи се највећим дијелом односе на остале непроизводне услуге, трошкове административних такси и накнада за рад студентских и омладинских задруга.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
11. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 31. марта	
	2019.	2018.
Приходи од камата		
- камате на депозите	158,795	243,163
- остале камате	142,209	277,190
	301,004	520,353
Остали финансијски приходи	-	154,592
Позитивне курсне разлике	12,134	159,363
Укупно финансијски приходи	313,138	834,308
Расходи камата		
- по основу кредитних уговора	(917,643)	(65,003)
- по основу обавеза за закуп	(289,178)	-
- остале камате	(31,256)	(5,882)
	(1,238,077)	(70,885)
Негативне курсне разлике	(78,794)	(89,565)
Укупно финансијски расходи	(1,316,871)	(160,450)
Нето финансијски (расходи)/приходи	(1,003,733)	673,858

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

12. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

У Конвертибилним маркама

31. март 2019. и 31. децембар 2018. године

	GSM лиценца	UMTS лиценца	Остале лиценце	Имовина са правом кориштења	Остала нематеријална улагања	Капитализовани уговорни трошкови	Нематеријална улагања у припреми	Укупно нематеријал на улагања
Набавна вриједност								
Стање, 1. јануар 2018. године	117,182,447	23,296,086	9,540,948	-	71,718,586	-	21,681,773	243,419,840
Набавке у току године	-	-	296,817	-	2,230,987	4,749,388	3,570,500	10,847,692
Активирања и преноси	-	-	993,635	-	1,545,678	-	(2,539,313)	-
Преноси са некретнина и опреме	-	-	-	-	-	-	47,163	47,163
Расходовања	-	-	(153,200)	-	(3,130,269)	-	-	(3,283,469)
Стање, 31. децембар 2018. године	117,182,447	23,296,086	10,678,200	-	72,364,982	4,749,388	22,760,123	251,031,226
Стање, 1. јануар 2019. године	117,182,447	23,296,086	10,678,200	53,220,635	72,364,982	4,749,388	22,760,123	304,251,861
Набавке у току периода	-	-	12,500	756,253	1,101,170	576,027	150,516	2,596,466
Активирања и преноси	-	-	-	-	1,034,304	-	(1,034,304)	-
Стање, 31. март 2019. године	117,182,447	23,296,086	10,690,700	53,976,888	74,500,456	5,325,415	21,876,335	306,848,327
Акумулирана исправка вриједности								
Стање, 1. јануар 2018. године	103,197,378	13,466,691	7,378,424	-	53,549,346	-	-	177,591,839
Амортизација за годину	7,816,069	1,553,849	1,007,170	-	7,796,200	1,348,858	-	19,522,146
Расходовања	-	-	(153,200)	-	(3,124,772)	-	-	(3,277,972)
Остало	-	-	-	-	-	114,619	-	114,619
Стање, 31. децембар 2018. године	111,013,447	15,020,540	8,232,394	-	58,220,774	1,463,477	-	193,950,632
Стање, 1. јануар 2019. године	111,013,447	15,020,540	8,232,394	-	58,220,774	1,463,477	-	193,950,632
Амортизација за период	1,954,017	388,462	233,732	2,610,038	1,913,084	624,755	-	7,724,088
Остало	-	-	-	-	-	(237)	-	(237)
Стање, 31. март 2019. године	112,967,464	15,409,002	8,466,126	2,610,038	60,133,858	2,087,995	-	201,674,483
Садашња вриједност								
31. март 2019. године	4,214,983	7,887,084	2,224,574	51,366,850	14,366,598	3,237,420	21,876,335	105,173,844
31. децембар 2018. године	6,169,000	8,275,546	2,445,806	-	14,144,208	3,285,911	22,760,123	57,080,594

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

12. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА (наставак)

GSM лиценца се односи на посебну Дозволу за пружање GSM услуга на територији Босне и Херцеговине, издату од стране Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине ("РАК") на период од 15 година од дана додјељивања, почевши од 12. октобра 2004. године.

Друга значајна телекомуникациона лиценца се односи на лиценцу за Универзалне мобилне телекомуникацијске системе (UMTS лиценца). Наиме, дана 26. марта 2009. године РАК је издао Друштву Дозволу за пружање мобилних услуга на универзалним мобилним телекомуникационим системима (UMTS лиценца), која важи од 1. априла 2009. године до 1. априла 2024. године (15 година).

Остала нематеријална улагања највећим дијелом се односе на софтвере.

Капитализовани уговорни трошкови се односе на имовину која произилази из трошкова извршења или добијања уговора, а који се у складу са МСФИ 15 капитализују и признају у току просјечног трајања уговора са купцем. Капитализовани уговорни трошкови су амортизовани пропорционалном методом у току трајања претплатничког уговора (генерално до двије године) и то је период у којем се уговорне обавезе реализују према купцу. У периоду од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године, износ трошка амортизације признатог по том основу износи 624,755 Конвертибилних марака. Нису идентификовани импаратетни губици на овој врсти имовине.

Нематеријална улагања у припреми највећим дијелом се односе на софтвере у припреми.

Имовина са правом кориштења односи се на право Друштва као закупопримца на кориштење имовине у току трајања закупа. Признавање ове имовине врши се у складу са захтјевима стандарда МСФИ 16. Друштво је примјенило стандард ретроактивно са кумулативним учинком изворне примјене стандарда као усклађивање почетног салда на датум прве примјене стандарда у складу са параграфом Ц5(б) стандарда и извршило признавање имовине са правом кориштења и амортизацију за имовину с правом кориштења.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
13. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА

 У Конвертибилним маркама
 31. март 2019. и 31. децембар 2018. године

	Земљиште	Инфраструктура	Улагања у туђа стална средства	Опрема	Основна средства у припреми	Укупно основна средства
Набавна вриједност						
Стање, 1. јануар 2018. године	1,710,014	686,375,185	2,874,935	709,598,856	75,163,674	1,475,722,664
Набавке у току године	10,296	66,568,358	107,339	3,048,441	72,228,443	141,962,877
Активирања и преноси	14,270	17,463,297	340,721	47,881,067	(65,699,355)	-
Преноси	-	-	-	(6,777)	-	(6,777)
Пренос са/на нематеријална улагања	-	-	-	93,832	(140,995)	(47,163)
Расходовања	-	(30,622)	(230,829)	(29,580,481)	(169,311)	(30,011,243)
Мањак	-	-	-	(9,165)	-	(9,165)
Вишак	-	786,951	-	-	-	786,951
Демонтажа	-	-	-	(702,857)	282,751	(420,106)
Продаја	-	(50,398)	-	-	-	(50,398)
Пренос на средства намијењена продаји	-	-	-	(589,008)	(36,519)	(625,527)
Донирана опрема	-	-	-	(45,000)	-	(45,000)
Остало	-	2,450	(3,390)	7,875	-	6,935
Стање, 31. децембар 2018. године	1,734,580	771,115,221	3,088,776	729,696,783	81,628,688	1,587,264,048
Стање, 1. јануар 2019. године	1,734,580	771,115,221	3,088,776	729,696,783	81,628,688	1,587,264,048
Набавке у току периода	-	469,534	13,653	1,209,967	13,133,133	14,826,287
Активирања и преноси	-	4,019,062	-	7,028,775	(11,047,837)	-
Демонтажа	-	-	-	(208,963)	83,268	(125,695)
Пренос на средства намијењена продаји	-	-	-	(30,882)	-	(30,882)
Остало	-	-	-	(5,436)	-	(5,436)
Стање, 31. март 2019. године	1,734,580	775,603,817	3,102,429	737,690,244	83,797,252	1,601,928,322
Акумулирана исправка вриједности						
Стање, 1. јануар 2018. године	-	495,452,855	2,102,203	486,759,806	-	984,314,864
Амортизација за годину	-	18,303,439	302,284	60,609,409	-	79,215,132
Расходовања	-	(14,040)	(230,829)	(29,156,752)	-	(29,401,621)
Мањак	-	-	-	(3,188)	-	(3,188)
Вишак	-	786,951	-	-	-	786,951
Демонтажа	-	-	-	(420,106)	-	(420,106)
Продаја	-	(15,709)	-	-	-	(15,709)
Пренос на средства намијењена продаји	-	-	-	(487,008)	-	(487,008)
Донирана опрема	-	-	-	(45,000)	-	(45,000)
Остало	-	-	(1,032)	2,521	-	1,489
Стање, 31. децембар 2018. године	-	514,513,496	2,172,626	517,259,682	-	1,033,945,804
Стање, 1. јануар 2019. године	-	514,513,496	2,172,626	517,259,682	-	1,033,945,804
Амортизација за период	-	5,133,093	89,383	15,260,778	-	20,483,254
Демонтажа	-	-	-	(125,695)	-	(125,695)
Пренос на средства намијењена продаји	-	-	-	(30,882)	-	(30,882)
Остало	-	-	-	(3,361)	-	(3,361)
Стање, 31. март 2019. године	-	519,646,589	2,262,009	532,360,522	-	1,054,269,120
Садашња вриједност						
31. март 2019. године	1,734,580	255,957,228	840,420	205,329,722	83,797,252	547,659,202
31. децембар 2018. године	1,734,580	256,601,725	916,150	212,437,101	81,628,688	553,318,244

Основна средства у припреми на дан 31. марта 2019. године се, углавном, односе на телекомуникациону опрему, која је набављена, али још није пуштена у функцију.

На дан 31. марта 2019. године не постоје ограничења власништва над некретнинама и опремом Друштва. Уговорене, а не реализоване обавезе Друштва по основу улагања у некретнине и опрему на дан 31. марта 2019. године износе укупно 58,853,394 Конвертибилне марке (31. децембар 2018. године: 58,150,603 Конвертибилних марака).

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

14. УЛАГАЊА У ЗАВИСНА ДРУШТВА

Улози у зависна друштва у укупном износу од 160,847,474 Конвертибилних марака односе се на зависна друштва: *Logosoft* д.о.о. Сарајево, Босна и Херцеговина; *Mtel Austria GmbH*, Беч, Република Аустрија; Блицнет д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина и Телрад Нет д.о.о. Бијељина, Босна и Херцеговина.

***Logosoft* д.о.о. Сарајево, Босна и Херцеговина**

Друштво је 2014. године стекло 65% удјела у друштву *Logosoft* д.о.о Сарајево. Током 2017. године Друштво је откупило и преосталих 35% удјела и тиме постало власник са 100% удјела.

Руководство Друштва је извршило анализу потенцијалног обезвјеђења (импаритета) наведеног улагања у зависно друштво на дан 31. децембра 2018. године, и то на бази анализе дисконтовања вриједности будућих новчаних токова, нивоа продаје оствареног текућим и планираним новим активностима зависног друштва, уштеда у наредном периоду, инвестиција и других пословних активности зависног друштва у наредним обрачунским периодима. На дан састављања ових неконсолидованих финансијских извјештаја не постоје индикације да су претпоставке кориштене у анализи неодрживе.

***Mtel Austria GmbH*, Беч, Република Аустрија**

Дана 1. јула 2014. године, у регистру надлежног органа Републике Аустрије, извршен је упис и регистрација новооснованог привредног друштва *Mtel Austria* са сједиштем у Бечу. *Mtel Austria* је основано на неодређени период у циљу пружања телекомуникационих услуга са оснивачким капиталом у износу од 35,000 EUR (еквивалент 68,454 Конвертибилне марке).

Од дана оснивања до 31. децембра 2017. године, поред оснивачког капитала извршена је докапитализација, као и унос новчаних средстава у капиталне резерве привредног друштва *Mtel Austria* у укупном износу од 7,500,000 EUR (еквивалент 14,668,725 Конвертибилних марака).

Дана 20. априла 2018. године, Управни одбор Друштва је донио одлуку о одобравању уплате новчаних средстава Друштву *Mtel Austria GmbH* у укупном износу од 1,500,000 EUR (еквивалент 2,933,745 Конвертибилних марака). До дана састављања ових неконсолидованих финансијских извјештаја, укупан износ је исплаћен у двије транше што је Друштво *Mtel Austria GmbH* евидентирало као унос новчаних средстава у капиталне резерве.

Mtel Austria дјелује као MVNO (*Mobile virtual network operator*).

***Блицнет* д.о.о. Бања Лука, Босна и Херцеговина**

Дана 31. јануара 2019. године реализован је уговор о купопродаји и преносу удјела у друштву Блицнет д.о.о. Бања Лука на начин да је 100% удјела у Блицнет д.о.о. Бања Лука пренесено на Друштво.

Дана 31. јануара 2019. године Окружни привредни суд у Бањој Луци издао је Рјешење којим је Друштво регистровано као власник 100% удјела у Блицнет д.о.о. Бања Лука,

Зависно друштво Блицнет д.о.о. је основано 1992. године. Блицнет д.о.о. је један од већих кабловских оператора у Босни и Херцеговини који пружа услуге кабловске телевизије, интернета, фиксне и мобилне телефоније, као и услуге из области системске интеграције.

С обзиром на то да до дана објављивања ових финансијских извјештаја, Друштво није у потпуности рачуноводствено обухватило наведене пословне промјене у складу са одредбама МСФИ 3 „Пословне комбинације“, слједећа објелодањивања се нису могла извршити:

- квалитативни опис фактора који сачињавају признати *goodwill*;
- фер вриједност укупне пренесене накнаде на датум стицања и фер вриједност сваке главне класе накнада на датум стицања;
- објелодањивања у вези споразума о потенцијалним накнадама и средства обештећења; и
- објелодањивања о стеченим потраживањима.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
14. УЛАГАЊА У ЗАВИСНА ДРУШТВА (наставак)
Телрад Нет д.о.о. Бијељина, Босна и Херцеговина

Дана 6. фебруара 2019. године реализован је уговор о купопродаји и преносу удјела у друштву Телрад Нет д.о.о. Бијељина, на начин да је 100% удјела у Телрад Нет д.о.о. Бијељина пренесено на Друштво.

Дана 6. фебруара 2019. године Окружни привредни суд у Бијељини издао Рјешење којим је Друштво регистровано као власник 100% у Телрад Нет д.о.о. Бијељина.

Зависно друштво Телрад Нет д.о.о. Бијељина основано је 1990. године. Друштво пружа услуге јавне фиксне телефоније, VoIP и IP телефоније, кабловске телевизије, интернета и мобилне телефоније.

С обзиром на то да до дана објављивања ових финансијских извјештаја, Друштво није у потпуности рачуноводствено обухватило наведене пословне промјене у складу са одредбама МСФИ 3 „Пословне комбинације“, слједећа објелодањивања се нису могла извршити:

- квалитативни опис фактора који сачињавају признати *goodwill*;
- фер вриједност укупне пренесене накнаде на датум стицања и фер вриједност сваке главне класе накнада на датум стицања;
- објелодањивања у вези споразума о потенцијалним накнадама и средства обештећења; и
- објелодањивања о стеченим потраживањима.

15. УЛАГАЊА У ПРИДРУЖЕНО ДРУШТВО
У Конвертибилним маркама

	Удио	31. март 2019.	31. децембар 2018.
- Набавна вриједност улагања у МТЕЛ д.о.о. Подгорица	49%	84,342,889	74,563,739
		84,342,889	74,563,739

На дан 31. марта 2019. године, Друштво има 49% удјела у друштву МТЕЛ д.о.о. Подгорица, Црна Гора, које се, такође, бави пружањем телекомуникационих услуга на територији Црне Горе.

Укупан улог у МТЕЛ д.о.о. Подгорица, након првобитно уговореног износа на име куповине 49% удјела извршене 1. фебруара 2010. године, накнадних докапитализација, као и осталих трошкова који су у директној вези са наведеном трансакцијом, те уносом неновчаног улога, укупно износи 84,342,889 Конвертибилних марака.

Друштво МТЕЛ д.о.о. Подгорица је саставило појединачне финансијске извјештаје за период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године.

Сумиране финансијске информације придруженог друштва МТЕЛ д.о.о. Подгорица презентоване у складу са МСФИ су дате у наставку:

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Стална имовина	418,344,038	362,176,357
Обртна имовина	142,090,042	135,264,227
Текуће обавезе	204,212,005	181,916,548
Другорочне обавезе	189,354,935	158,508,455

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
15. УЛАГАЊА У ПРИДРУЖЕНО ДРУШТВО (наставак)

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 31. марта 2019.	Период који се завршава 31. марта 2018.
Приходи	36,251,151	31,331,006
Добитак из редовног пословања	1,844,449	1,240,100
Нето добитак периода	72,411	56,332
Остали укупни резултат периода	-	-
Укупни свеобухватни резултат придруженог друштва	72,411	56,332
<i>Дивиденде примљене од придруженог друштва</i>	-	-

16. ОСТАЛА УЛАГАЊА

	Удио	У Конвертибилним маркама	
		31. март 2019.	31. децембар 2018.
<i>Финансијска имовина која се мјери по фер вриједности кроз остали укупни резултат:</i>			
- Нова банка а.д. Бања Лука	0.02%	6,245	5,788
		6,245	5,788
<i>Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку:</i>			
- Дугорочне обвезнице Републике Српске		45,371	54,157
- Центар за међународно право и међународну пословну сарадњу д.о.о. Бања Лука	22.97%	400	400
		45,771	54,557
		52,016	60,345

Акције Нове банке а.д. Бања Лука (чине 0.02% капитала банке) котирају на активном, али недовољно развијеном финансијском тржишту Републике Српске, и вредноване су по фер вриједности на датум извјештаја о финансијском положају гдје су промјене у фер вриједности исказане као добици/(губици) у оквиру извјештаја о осталом укупном резултату. Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку се односи на обвезнице Републике Српске емитоване од стране Министарства финансија Републике Српске, а по основу плаћања дуга који буџетски корисници имају према Друштву. Обвезнице су издате са роком доспијећа од 15 година, почевши од 31. децембра 2007. године, уз *grace* период од 5 година са каматном стопом од 1.5% годишње, и вредноване су по амортизованој вриједности кориштењем ефективне каматне стопе.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
17. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА И КРЕДИТИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
<i>Дугорочни кредити запосленима</i>	1,005,514	99,440
<i>Минус: Дио дугорочних кредита који доспијева до једне године (напомена 22)</i>	(992,718)	(82,264)
<i>Укупно дугорочни кредити запосленима</i>	12,796	17,176
<i>Дугорочни кредити повезаним правним лицима</i>	2,358,928	2,495,626
<i>Минус: Дио дугорочних кредита који доспијева до једне године (напомена 22)</i>	(910,000)	(1,046,698)
	1,448,928	1,448,928
<i>Остали дугорочни депозити и пласмани</i>	6,000,000	6,000,000
Укупно дугорочна потраживања и кредити	7,461,724	7,466,104
<i>Минус: Исправка вриједности</i>		
<i>- исправка вриједности дугорочних кредита</i>	(5,515)	(6,159)
	7,456,209	7,459,945

Остали дугорочни депозити се односе на дугорочне депозите Друштва код пословних банака у Босни и Херцеговини орочени по тржишним условима.

18. ЗАЛИХЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Материјал	3,901,195	3,921,807
Роба	135,195	142,426
Материјал за везане услуге	13,242,290	9,020,068
Дати аванси за залихе	933,113	660,232
	18,211,793	13,744,533

19. КУПЦИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
<i>Купци:</i>		
<i>- повезана правна лица (Напомена 34 (а))</i>	8,937,767	6,873,126
<i>- у земљи</i>	112,024,280	112,118,213
<i>- у иностранству</i>	962,727	1,504,349
Бруто потраживања	121,924,774	120,495,688
<i>Минус: Исправка вриједности потраживања за очекиване кредитне губитке</i>	(57,273,663)	(56,490,222)
	64,651,111	64,005,466

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
19. КУПЦИ (наставак)

Укупна бруто потраживања од купаца на дан 31. марта 2019. године износе 121,924,774 Конвертибилне марке. Друштво је примјенило поједностављени приступ у признавању губитака за цјелокупни период трајања за потраживања од купаца и остала потраживања која не садрже значајну компоненту финансирања, груписањем различитих карактеристика купаца и трендова историјских губитака.

Укупна исправка вриједности потраживања на дан 31. марта 2019. године износи 57,273,663 Конвертибилне марке и представља 46.97% укупне бруто вриједности потраживања од купаца. Промјене на рачунима исправки вриједности потраживања су приказане у *Напомени 21* уз неконсолидоване финансијске извјештаје.

20. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Остала потраживања	2,006,325	1,669,934
<i>Минус: Исправка вриједности других потраживања</i>	(658,048)	(594,797)
	1,348,277	1,075,137

21. ИСПРАВКЕ ВРИЈЕДНОСТИ КРАТКОРОЧНИХ ПОТРАЖИВАЊА

	У Конвертибилним маркама		
	Период 1. јануар - 31. март 2019. и пословна 2018. година		
	Купци (напомена 19)	Друга потраживања (напомена 20)	Укупно
<i>Стање, 1. јануар 2018. године</i>	54,292,527	735,819	55,028,346
Исправке у току године на терет резултата	3,506,417	40,225	3,546,642
Отпис потраживања	(1,387,566)	(102,403)	(1,489,969)
Остало	78,844	(78,844)	-
<i>Стање, 31. децембар 2018. године</i>	56,490,222	594,797	57,085,019
<i>Стање, 1. јануар 2019. године</i>	56,490,222	594,797	57,085,019
Исправке у току периода на терет резултата	783,441	63,251	846,692
<i>Стање, 31. март 2019. године</i>	57,273,663	658,048	57,931,711

22. ДЕПОЗИТИ И ПОТРАЖИВАЊА ЗА КРЕДИТЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Краткорочно орочени депозити	17,000,000	62,009,168
Кредити који доспијевају до једне године (<i>напомена 17</i>)	992,718	1,128,963
Остали краткорочни пласмани	977,915	90,000
	18,970,633	63,228,131

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
23. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Обрачуната потраживања	3,925,738	3,209,640
Уговорна имовина	13,515,443	13,493,992
Унапријед плаћени трошкови	2,806,172	248,479
Обрачунате авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ-а	1,643,535	1,899,712
	21,890,888	18,851,823

Обрачуната потраживања се највећим дијелом, у износу од 2,039,445 Конвертибилних марака, односе на процјену међународног саобраћаја и *roaming*-а, која је извршена у складу са интерним обрачунима оствареног саобраћаја, односно обрачуном добијеним од клириншке куће, док се на обрачуната потраживања за процјену попушта по основу *roaming*-а које Друштво треба да прими по основу обрачунатог међународног саобраћаја са другим операторима односи износ од 1,584,936 Конвертибилних марака.

Уговорна имовина представља право Друштва на накнаду у замјену за робу или услуге које је Друштво пренијело купцу када је то право условљено другим факторима, осим протока времена (нпр. испорука других елемената уговора). Друштво признаје уговорну имовину углавном из уговора у којима се уређај испоручује у одређеном тренутку у пакету са услугама које се пружају током времена.

24. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Жиро рачуни	17,639,044	63,533,298
Девизни рачуни	5,443,441	6,116,275
Благајне	31,354	18,755
Готовински еквиваленти	100,000	100,000
	23,213,839	69,768,328

25. КАПИТАЛ
Акцијски капитал

Структура акцијског капитала Друштва (по Књизи акционара коју води Централни регистар хартија од вриједности Републике Српске а.д. Бања Лука) на дан 31. марта 2019. и 31. децембра 2018. године је била сљедећа:

	31. март 2019.	У %	31. децембар 2018.	У %
	Телеком Србија а.д. Београд, Србија	319,428,193	65.01	319,428,193
Пензијски резервни фонд РС а.д. Бања Лука	43,840,269	8.92	43,840,269	8.92
Фонд за реституцију РС а.д. Бања Лука	24,715,439	5.03	24,715,439	5.03
Duif Kristal invest a.d. – OMIF Future fund	15,622,407	3.18	15,624,294	3.18
Остали акционари	87,777,447	17.86	87,775,560	17.86
	491,383,755	100.00	491,383,755	100.00

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
25. КАПИТАЛ (наставак)
Акцијски капитал (наставак)

Основни капитал Друштва у износу од 491,383,755 Конвертибилних марака, у потпуности је уплаћен и подијељен на 491,383,755 обичних (редовних) акција, од којих је свака номиналне вриједности 1 Конвертибилну марку. Све акције су исте класе са истим правима, обичне и гласе на име. Свака акција даје право на један глас.

Акције Друштва котирају на Бањалучкој берзи хартија од вриједности у Републици Српској (активно, али недовољно развијено финансијско тржиште). Тржишна вриједност једне акције са стањем на дан 31. марта 2019. године износи 0.87 Конвертибилних марака (31. децембар 2018. године: 0.83 Конвертибилне марке). Зарада и дивиденда по акцији је приказана у *Напомени 35* уз неконсолидоване финансијске извјештаје.

Законске резерве

Законске резерве на дан 31. марта 2019. године у износу од 49,141,766 Конвертибилних марака представљају издвајања из расподјеле добитка у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима, и то најмање у висини 5% од добитка текуће године умањене за губитак претходне године, све док те резерве, заједно са резервама капитала, не достигну висину од најмање 10% основног капитала или Статутом одређени већи дио основног капитала.

Законске резерве користе се за покриће губитка, а ако прелазе износ од 10% основног капитала, или Статутом одређеног већег дијела основног капитала, могу се користити и за повећање основног капитала.

Остале резерве – резерве по основу инвестиционе обавезе

Остале резерве на дан 31. марта 2019. године у износу од 97,791,500 Конвертибилних марака цјелокупно се односе на резерве формиране у току 2008. године, и то на основу уплаћене инвестиционе обавезе већинског власника („Телеком Србија“ а.д. Београд), као купца већинског пакета акција Друштва.

26. КАМАТОНОСНИ КРЕДИТИ, ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ТЕКУЋА ДОСПИЈЕЋА ДУГОРОЧНИХ ОБАВЕЗА
а) Дугорочни кредити:

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
- Новчани кредити	172,227,998	140,244,955
- Кредити за набавке опреме	46,092,303	47,537,130
Укупно дугорочне обавезе	218,320,301	187,782,085
<i>Минус:</i> текуће доспијеће дугорочних обавеза:		
- дугорочни кредити	(34,962,115)	(28,773,808)
Укупно текуће доспијеће дугорочних обавеза	(34,962,115)	(28,773,808)
	183,358,186	159,008,277

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

26. КАМАТОНОСНИ КРЕДИТИ, ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ТЕКУЋА ДОСПИЈЕЋА ДУГОРОЧНИХ ОБАВЕЗА (наставак)

Просјечна каматна стопа на дугорочне кредите (новчане и кредите за набавке опреме) је у висини шестомјесечног EURIBOR-а увећаног за маржу у распону од 0.5% до 1.0% годишње (2018. године: шестомјесечни EURIBOR увећан за маржу у распону од 0.5% до 1.0% годишње). Каматна стопа за новчани кредит је у распону од 1.92% до 2.20%.

За каматну стопу за обавезе по основу закупа кориштена је стопа коју би Друштво као закуппримац платило да у сличном року и уз сличне гаранције позајми средства неопходна за набавку имовине сличне вриједности као имовине са правом кориштења у сличном економском окружењу.

Уговорна валута за све кредите, осим кредита одобрених од Владе Краљевине Шпаније, новчаних кредита и добављача из земље, је EUR.

Друштво измирује све своје обавезе по кредитима у складу са уговореном динамиком, према утврђеним ануитетним плановима. Такође, Друштво поштује и све остале одредбе из уговора о кредитима и нема кршења било којих одредби уговора који би евентуално захтијевали пријевремену отплату обавеза.

Рочност доспијећа отплата дугорочних кредита:

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Текућа доспијећа	34,962,115	28,773,808
Између једне и двије године	41,702,523	36,146,194
Између двије и три године	36,532,562	30,627,249
Између три и четири године	33,301,389	26,153,910
Између четири и пет година	32,334,236	25,799,436
Након пет година	39,487,476	40,281,488
Укупно дугорочни дио кредита	183,358,186	159,008,277
	218,320,301	187,782,085

б) Обавезе по основу закупа

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Дугорочне обавезе по основу закупа	51,909,516	-
Минус: текуће доспијеће дугорочних обавеза по основу закупа	(9,741,976)	-
	42,167,540	-

Друштво је извршило признавање обавеза по основу закупа у складу са захтјевима стандарда МСФИ 16 према којем се обавеза мјери по садашњој вриједности свих плаћања у вези са закупом која нису извршена на дан признавања.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
27. РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Примљене донације	71,110	74,202
<i>Минус: Краткорочни дио разграниченог прихода</i>	(12,367)	(12,367)
	58,743	61,835

Кретања на разграниченим приходима у периоду од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. и у пословној 2018. години су била сљедећа:

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 31. марта 2019.	Година која се завршава 31. децембра 2018.
<i>Стање, 1. јануар</i>	74,202	86,569
Примљене донације	-	-
Смањење у корист осталих прихода	(3,092)	(12,367)
<i>Стање, крај периода/године</i>	71,110	74,202

28. БЕНЕФИЦИЈЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Бенефиције за запослене		
- дугорочни дио	5,656,791	6,144,678
- краткорочни дио	660,996	660,996
	6,317,787	6,805,674

Дугорочна резервисања за бенефиције за запослене са стањем на дан 31. марта 2019. године у износу од 6,317,787 Конвертибилних марака се односе на дугорочна и краткорочна резервисања по основу обрачуна садашње вриједности акумулираних права запослених Друштва на отпремнине и јубиларне награде, у складу са МРС 19 "Бенефиције за запослене".

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију и јубиларне награде утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан извјештаја о финансијском положају.

У складу са наведеним, Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде на дан 31. децембра 2018. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 4.5% годишње, пројектовани раст зарада 1.3% годишње, пројектоване године радног стажа за одлазак у пензију 40 година за мушкарце и 35 година за жене, пројектована флукуација запослених на основу података о историјском кретању запослених у претходном периоду, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину и јубиларну награду.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
28. БЕНЕФИЦИЈЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ (наставак)

Број мјесечних зарада за јубиларне награде приказан је у табели:

Број година проведених у Друштву	Број зарада
10	0.5
20	1
30	1.5
40	0.5

С обзиром на то да није било значајне флукуације запослених, као ни промјене осталих актуарских претпоставки, у периоду од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године, Друштво је извршило ажурирање наведеног актуарског обрачуна садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде.

Кретања на дугорочним обавезама за бенефиције за запослене у периоду од три мјесеца који се завршава на дан 31. марта 2019. и пословној 2018. години су била сљедећа:

	Краткорочни дио		У Конвертибилним маркама Дугорочни дио	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.	31. март 2019.	31. децембар 2018.
<i>Стање, 1. јануар</i>	660,996	744,451	6,144,678	6,005,986
Резервисања у току периода/године	-	(83,455)	-	743,869
Пренос/Донос на краткорочни дио	487,887	605,177	(487,887)	(605,177)
Исплате у току периода/године	(487,887)	(605,177)	-	-
<i>Стање, крај периода/године</i>	660,996	660,996	5,656,791	6,144,678

29. РЕЗЕРВИСАЊА

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 31. марта 2019.	Година која се завршава 31. децембар 2018.
<i>Стање, 1. јануар</i>	147,862	57,161
Резервисања за судске спорове	-	99,376
Укидање резервисања за судске спорове	(86,638)	(8,675)
<i>Стање, крај периода/године</i>	61,224	147,862

30. ДОБАВЉАЧИ

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
<i>Добављачи:</i>		
- повезана правна лица (<i>Напомена 34(а)</i>)	4,335,721	4,028,127
- у земљи	42,429,105	35,381,134
- у иностранству	4,876,135	6,821,498
- за нефактурисане инвестиције и услуге	5,951,164	13,286,810
	57,592,125	59,517,569

Обавезе према добављачима су некамотоносне. Друштво редовно измирује своје обавезе према добављачима. Друштво има политике управљања финансијским ризицима како би осигурало да се обавезе плаћају у уговореним роковима. Просјечан период плаћања обавеза према добављачима у периоду који се завршава 31. марта 2019. године био је 81 дан (2018. година: 69 дана).

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
30. ДОБАВЉАЧИ (наставак)

Старосна структура обавеза према добављачима у периоду од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године и 31. децембра 2018. године је сљедећа:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар 2018.	31. децембар 2018.
0-30 дана	37,548,851	45,464,168
31-60 дана	6,757,264	5,429,502
61-120 дана	8,037,820	6,170,420
121-180 дана	3,873,495	1,893,430
181-270 дана	1,039,456	-
271-360 дана	335,239	560,049
	57,592,125	59,517,569

31. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Разграничени приходи од продаје <i>prepaid</i> допуна	1,982,634	1,964,756
Обрачунате обавезе по основу међународног саобраћаја	5,974,826	7,251,538
Обрачунате обавезе по основу дистрибуције медијских садржаја	2,821,854	2,209,435
Обрачунате обавезе по основу осталих трошкова периода	8,491,387	7,754,503
Разграничене авансне фактуре за потребе обрачуна ПДВ-а	1,492,508	1,673,499
Остала пасивна временска разграничења	164,036	160,286
	20,927,245	21,014,017

Обрачунате обавезе по основу међународног саобраћаја које на дан 31. марта 2019. године износе 5,974,826 Конвертибилних марака у највећем дијелу се односе на процјену попушта по основу роминга које Друштво треба да одобри по основу оствареног међународног саобраћаја са другим операторима, а за које још увијек није издата коначна фактура нити добијен обрачун од стране клириншке куће (*Напомена 3.1.5.*).

Обрачунате обавезе по основу осталих трошкова периода које на дан 31. марта 2019. године износе 8,491,387 Конвертибилних марака, представљају трошкове периода за које постоје довољна сазнања о постојању и настанку истих, али до дана састављања неконсолидованих финансијских извјештаја, Друштво није примило коначну фактуру за примљене услуге или добра.

32. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Примљени аванси и пренаплате од купаца	1,732,730	2,048,081
Обавезе за порезе, царине и дажбине на терет трошкова	110,359	245,799
Обавезе за порез на додатну вриједност	2,027,507	3,174,755
Обавезе према запосленима	5,511,869	303
Друге обавезе	893,020	354,327
	10,275,485	5,823,265

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
33. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК
(а) Компоненте пореза на добитак

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. марта	
	2019.	2018.
Текући порески расход периода	1,010,251	1,016,199
Одложени порески расход - смањење одложених пореских средстава	68,180	26,363
	1,078,431	1,042,562

(б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. марта	
	2019.	2018.
<i>Добитак прије опорезивања</i>	10,406,902	10,316,179
Порез на добитак по стопи од 10%	1,040,690	1,031,618
<i>Усклађивања расхода/прихода:</i>		
- ефекат неопорезивих прихода	(7,652)	-
- ефекат непризнатих трошкова	(22,787)	(15,419)
- ефекат привремених разлика	68,180	26,363
Порез на добитак	1,078,431	1,042,562
<i>Ефективна пореска стопа за период</i>	10.36%	10.11%

(в) Одложена пореска средства

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 31. марта 2019.	Година која се завршава 31. децембра 2018.
Привремене разлике:		
<i>Стање, 1. јануар</i>	268,641	506,297
Смањење одложених пореских средстава	(68,180)	(237,656)
<i>Стање, крај периода/године</i>	200,461	268,641

(г) Одложене пореске обавезе

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 31. марта 2019.	Година која се завршава 31. децембра 2018.
Привремене разлике:		
<i>Стање, 1. јануар</i>	(415,159)	-
Одложене пореске обавезе по основу вредновања некретнина и опреме за пореске сврхе	-	(415,159)
<i>Стање, крај периода/године</i>	(415,159)	(415,159)

(д) Текуће пореске обавезе/потраживања

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Потраживања за преплаћени порез на добитак	438,923	-
Обавезе за текући порез на добитак	-	227,089
<i>Стање, крај периода/године</i>	438,923	227,089

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
34. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА

Већински власник Друштва је друштво Телеком Србија а.д. Београд, чији је већински власник Република Србија. Сљедећа салда потраживања и обавеза су произашла из трансакција обављених са повезаним странама:

(a) ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
АКТИВА		
а) Потраживања од купаца:		
- Телеком Србија а.д. Београд	3,345,796	1,742,380
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	2,472,407	2,947,772
- Mtel Austria GmbH Беч	2,243,063	1,885,259
- Logosoft д.о.о. Сарајево	292,654	297,715
- Блицнет д.о.о. Бања Лука	543,285	-
- Телрад Нет д.о.о. Бијељина	40,562	-
	8,937,767	6,873,126
б) Обрачунати, а нефактурисани приходи из међународног саобраћаја:		
- Телеком Србија а.д. Београд	1,328,506	1,003,714
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	287,930	187,709
- Mtel Austria GmbH Беч	81,606	5,820
- Logosoft д.о.о. Сарајево	33,588	24,620
- Блицнет д.о.о. Бања Лука	100,000	-
- Телрад Нет д.о.о. Бијељина	100,000	-
	1,931,630	1,221,863
в) Дугорочни кредити:		
- Logosoft д.о.о. Сарајево	2,358,928	2,495,626
г) Краткорочни кредити:		
- Logosoft д.о.о. Сарајево	-	90,000
- Mtel Austria GmbH Беч	977,915	-
Укупно потраживања	14,206,240	10,680,615
ПАСИВА		
а) Обавезе према добављачима:		
- Телеком Србија а.д. Београд	(3,389,490)	(2,102,555)
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	(486,050)	(1,175,865)
- Mtel Austria GmbH Беч	(3,123)	(1,379)
- HD - WIN д.о.о. Београд	(166,832)	-
- Logosoft д.о.о. Сарајево	(249,014)	(638,410)
- GO4YU д.о.о. Београд	(13,691)	(12,126)
- Блицнет д.о.о. Бања Лука	(3,264)	-
- Телрад Нет д.о.о. Бијељина	(24,257)	-
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица - за нефактурисане набавке	-	(97,792)
	(4,335,721)	(4,028,127)
б) Обрачунати (процијењени) трошкови:		
- Телеком Србија а.д. Београд	(1,279,392)	(1,986,987)
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	(405,233)	(613,428)
- HD - WIN д.о.о. Београд	(166,832)	(122,044)
- Mtel Austria GmbH Беч	(452,350)	(226,421)
- Logosoft д.о.о. Сарајево	(26,092)	(25,918)
- GO4YU д.о.о. Београд	(13,691)	(12,126)
- Блицнет д.о.о. Бања Лука	(22,491)	-
- Телрад Нет д.о.о. Бијељина	(25,481)	-
	(2,391,562)	(2,986,924)
Укупно обавезе	(6,727,283)	(7,015,051)
Нето потраживања	7,478,957	3,665,564

Трансакције са повезаним лицима су вредноване под истим или сличним комерцијалним условима као и трансакције са другим правним лицима. На дан састављања ових неконсолидованих финансијских извјештаја, Друштво нема очекиваних кредитних губитака по основу којих би се извршила исправка вриједности потраживања од повезаних правних лица.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
34. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА (наставак)
(б) ИЗВЈЕШТАЈ О УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ

	У Конвертибилним маркама	
	Период који се завршава 31. марта 2019.	Период који се завршава 31. марта 2018.
ПРИХОДИ		
а) Приходи од продаје услуга:		
- Телеком Србија а.д. Београд	4,718,034	4,895,004
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	746,643	746,645
- Mtel Austria GmbH Беч	147,567	73,216
- Logosoft д.о.о. Сарајево	444,380	462,761
- Блицнет д.о.о. Бања Лука	811,662	-
- Телрад Нет д.о.о. Бијељина	64,042	-
	6,932,328	6,177,626
б) Приходи од продаје робе:		
- Mtel Austria GmbH Беч	59,548	107,203
- Logosoft д.о.о. Сарајево	25,399	30,556
	84,947	137,759
в) Остали приходи:		
- Mtel Austria GmbH Беч	-	6,163
- Logosoft д.о.о. Сарајево	8,732	4,979
- Блицнет д.о.о. Бања Лука	100,000	-
- Телрад Нет д.о.о. Бијељина	100,000	-
	208,732	11,142
Укупно приходи	7,226,007	6,326,527
РАСХОДИ		
а) Трошкови међународног обрачуна		
- Телеком Србија а.д. Београд	(3,453,353)	(3,556,081)
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	(400,247)	(399,478)
- Mtel Austria GmbH Беч	(775)	(782)
- Logosoft д.о.о. Сарајево	(120,846)	(293,669)
- Блицнет д.о.о. Бања Лука	(31,244)	-
- Телрад Нет д.о.о. Бијељина	(42,078)	-
	(4,048,543)	(4,250,010)
б) Трошкови одржавања		
- Телеком Србија а.д. Београд	(1,811)	(1,891)
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	(29,337)	(18,483)
- Logosoft д.о.о. Сарајево	(57,969)	(59,455)
	(89,117)	(79,829)
в) Трошкови накнада за емитовање садржаја		
- Телеком Србија а.д. Београд	(386,216)	(217,400)
- HD - WIN д.о.о. Београд	(500,497)	(366,131)
- GO4YU д.о.о. Београд	(41,072)	(36,378)
	(927,785)	(619,909)
г) Трошкови осталих производних услуга		
- Телеком Србија а.д. Београд	(392,154)	(320,907)
- МТЕЛ д.о.о. Подгорица	(502)	(377)
- Logosoft д.о.о. Сарајево	(210,694)	(212,811)
- Блицнет д.о.о. Бања Лука	(9,174)	-
- Телрад Нет д.о.о. Бијељина	(7,656)	-
	(620,180)	(534,095)
д) Трошкови продате робе		
- Logosoft д.о.о. Сарајево	(25,399)	(30,556)
- Mtel Austria GmbH Беч	(56,714)	(102,064)
	(82,113)	(132,620)
Укупно расходи	(5,767,738)	(5,616,463)
Нето приходи	1,458,281	710,064

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
34. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ СТРАНАМА (наставак)
(б) ИЗВЈЕШТАЈ О УКУПНОМ РЕЗУЛТАТУ (наставак)

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. марта	
	2019.	2018.
Краткорочна примања кључног руководећег особља:		
- Извршни одбор	(168,523)	(171,412)
- Управни одбор	(60,360)	(73,634)
- Одбор за ревизију	(13,113)	(22,058)
	(241,996)	(267,104)

Кључно руководеће особље не прима накнаде за додатне дугорочне бенефиције, односно бенефиције по престанку запослења, осим бенефиција објелодањених у Напомени 3.15.

35. ЗАРАДА И ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈИ

	У Конвертибилним маркама Период који се завршава 31. марта	
	2019.	2018.
Нето добитак обрачунског периода	9,328,471	9,273,617
Просјечан пондерисан број издатих акција	491,383,755	491,383,755
Зарада по акцији (основна и разријеђена)	0.0190	0.0189

Дана 6. јуна 2018. године Скупштина акционара Друштва је донијела Одлуку о расподјели дијела добити из 2017. године, по којој је извршена расподјела добити власницима капитала, у складу са Статутом Друштва, у износу од 34,630,328 Конвертибилних марака (0.07047 Конвертибилних марака дивиденде по акцији). Поред наведеног, дана 7. децембра 2018. године Скупштина акционара Друштва је донијела и Одлуку о исплати привремене дивиденде, а у складу са Статутом Друштва, у износу од 22,571,691 Конвертибилну марку (0.04593 Конвертибилне марке по акцији).

Обавезе за преостале неисплаћене дивиденде акционарима на дан 31. марта 2019. године износе 2,476,649 Конвертибилних марака (31. децембар 2018. године: 9,884,812 Конвертибилних марака).

36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ
Судски спорови

Друштво се повремено јавља као тужена страна у споровима које физичка и правна лица воде против Друштва. Процијењене потенцијалне обавезе Друштва по судским споровима у којима је Друштво тужена страна на дан 31. марта 2019. године износе укупно 50,550,146 Конвертибилних марака, не укључујући ефекте потенцијалних затезних камата и трошкова судских спорова.

Најзначајнији спор је онај у којем се као тужилац јавља *Crumb group* д.о.о. Бијељина у износу од 42 милиона Конвертибилних марака. Управа Друштва користи правне савјете за горе наведени спор, на основу којих вјерује да је вјероватноћа негативног исхода по Друштво мала, с обзиром на чињеницу да не постоји ваљан правни основ за наведени спор.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Увјерење о неоснованости тужбеног захтијева усмјереног против Друштва, Управа темељи на чињеницама да су у овом случају надлежни органи, у законом предвиђеном поступку, већ утврдили да противправности на страни Друштва није било. Управа, даље, не очекује да ће коначан исход наведеног спора значајно угрозити материјално-финансијско пословање Друштва. На основу наведених чињеница Друштво није евидентирало резервисања по основу датог спора, нити сматра да су даља објелодањивања неопходна.

Као што је објелодањено у *Напомени 29* уз финансијске извештаје, на дан 31. марта 2019. године Друштво је формирало резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи из судских спорова у укупном износу од 61.224 Конвертибилне марке. Руководство Друштва процјењује да неће настати материјално значајни губици по основу исхода преосталих судских спорова у току, изнад износа за који је извршено резервисање.

37. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ
37.1. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а акционарима обезбиједи дивиденде. Друштво прати капитал на основу коефицијента задужености.

Менаџмент Друштва прегледа структуру капитала по потреби. На основу тог прегледа Друштво уравнијева структуру капитала преко нових дугорочних инвестиција, као и узимања нових кредита или откупа постојећих. Цјелокупна стратегија Друштва за управљање капиталом је непромијењена.

37.1.1. Рацио укупне задужености према капиталу

Показатељи задужености Друштва са стањем на крају периода од три мјесеца који завршава 31. марта 2019. године били су сљедећи:

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Задуженост (а)	270,229,817	187,782,085
Готовина и готовински еквиваленти	(23,213,839)	(69,768,328)
Нето задуженост	247,015,978	118,013,757
Капитал (б)	686,090,958	676,761,630
<i>Рацио укупног дуговања према капиталу</i>	36.00%	17.44%

- (а) Задуженост се односи на дугорочне кредитне обавезе, као и текућа доспијећа дугорочних кредитних обавеза.
- (б) Капитал укључује акцијски капитал, резерве, нераспоређени добитак и губитке од финансијске имовине мјерене по фер вриједности кроз остали укупни резултат.

37.1.2. Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Значајне рачуноводствене политике и усвојена начела, укључујући критеријум за признавање, основе мјерења и основе признавања прихода и расхода за сваку категорију финансијске имовине, финансијских обавеза и капитала, детаљније су објашњене у *Напомени 3* уз неконсолидоване финансијске извештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
37. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
37.2. Категорије финансијских инструмената

Категорије финансијских инструмената на дан 31. марта 2019. и 31. децембра 2018. године су приказане у наредној табели:

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Финансијска имовина		
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери по амортизованом трошку	115,685,440	205,591,563
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат	6,645	5,788
	115,692,085	205,597,351
Финансијске обавезе по амортизованој вриједности	330,745,283	257,249,425

37.3. Циљеви управљања финансијским ризицима

У свом редовном пословању, Друштво је, у различитом обиму, изложено одређеним финансијским ризицима, и то: тржишном ризику (који обухвата ризик од промјене курса страних валута, ризик од промјене каматних стопа и ризик од промјене цијена), ризику ликвидности и кредитном ризику. Управљање ризицима у Друштву је усмјерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Друштва у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта. Управљање ризицима дефинисано је рачуноводственим политикама Друштва.

У периоду од три мјесеца који се завршава на дан 31. марта 2019. године Друштво није ступало у трансакције са изведеним финансијским инструментима (дериватима), као што су свопови каматних стопа или форварди.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
37. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
(1) Тржишни ризик
(а) Ризик од промјене курса страних валута

Иако дио својих трансакција Друштво обавља у страним валутама, менаџмент Друштва сматра да Друштво није значајно изложено ризику од промјене курса страних валута приликом пословања у земљи и иностранству, јер углавном обавља своје пословне трансакције у локалној валути (Конвертибилна марка), као и у EUR за који је Конвертибилна марка везана фиксним валутним курсом (1 EUR = 1.95583 Конвертибилне марке).

У складу са наведеним, менаџмент Друштва није вршио анализу осјетљивости на промјене курса страних валута, изузев за промјене USD јер има одређене обавезе у тој страниј валути.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине и обавеза Друштва у страним валутама на дан извјештавања је сљедећа:

	Имовина		У Конвертибилним маркама Обавезе	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.	31. март 2019.	31. децембар 2018.
EUR	13,350,366	12,800,772	143,865,818	137,843,439
USD	592,361	566,435	3,103,616	3,306,165
CHF	2,119	2,075	-	1,476
GBP	989	2,186	-	-
HRK	1,024	1,028	-	6,550
RSD	4,321	4,311	-	3,674
	13,951,180	13,376,807	146,969,434	141,161,304

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене курса страних валута је урађена највећим дијелом на USD, и одређена на основу изложености ризику промјене курса страних валута на крају извјештајног периода.

Уколико би се курс страних валута повећао/смањено за 10%, нето добитак Друштва за период од три мјесеца који се завршава на дан 31. марта 2019. године био би мањи/већи за износ од 6,666 Конвертибилне марке (за период од три мјесеца који се завршава на дан 31. марта 2018. године. године: 6,980 Конвертибилних марака).

(б) Ризик од промјене каматних стопа

Друштво је изложено разним ризицима који, кроз ефекте промјена висине тржишних каматних стопа, дјелују на његов финансијски положај и токове готовине. С обзиром да Друштво нема значајну каматносно имовину, приходи Друштва су у значајној мјери независни од промјене тржишних каматних стопа.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

37. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

37.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(1) Тржишни ризик (наставак)

(б) Ризик од промјене каматних стопа (наставак)

Ризик Друштва од промјена каматних стопа проистиче првенствено из обавеза по основу примљених дугорочних кредита од добављача. Кредити примљени по промјењивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику токова готовине, док кредити примљени по фиксним каматним стопама излажу Друштво ризику промјене фер вриједности каматних стопа.

Током периода од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године, највећи дио обавеза по кредитима био је са варијабилном каматном стопом, која је везана за EURIBOR. Обавезе по кредитима са промјењивим каматним стопама су највећим дијелом у инострану валути (EUR).

Друштво врши анализу изложености ризику од промјене каматних стопа на динамичкој основи узимајући у обзир алтернативне изворе финансирања и рефинансирања, прије свега за дугорочне обавезе, јер оне представљају најзначајнију каматноосну позицију.

Друштво још увијек не врши своп промјењиве за фиксну каматну стопу или обрнуто, али предузима одговарајуће мјере ради обезбјеђења кредита од банака под повољнијим условима.

Анализа осјетљивости

Анализа осјетљивости на промјене каматних стопа је одређена на основу изложености каматних стопа недеривативних инструмената на крају извјештајног периода. За промјењиве каматне стопе обавеза, анализа је припремљена под претпоставком да је неизмирени износ обавеза на крају извјештајног периода био неизмирени у току цијелог извјештајног периода.

У случају да је каматна стопа на обавезе по новчаним и робним кредитима у току извјештајног периода била већа/мања за 10%, уз остале непромијењене варијабле, нето добитак Друштва за период од три мјесеца који се завршава на дан 31. марта 2019. године био би мањи/већи за износ од 91,764 Конвертибилне марке (за период од три мјесеца који се завршава на дан 31. марта 2018. године: 6,500 Конвертибилних марака) као резултат већег/мањег расхода камата.

(в) Ризик од промјене цијена капитала

Током извјештајног периода од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године, Друштво је изложено одређеном ризику од промјена цијена власничких хартија од вриједности. Наведена улагања се држе више за стратегијске сврхе, него за сврхе дневног трговања, и њима се активно не тргује.

(2) Ризик ликвидности

Управљање ликвидношћу је централизовано на нивоу Друштва. За управљање ризиком ликвидности одговоран је менаџмент Друштва који је успоставио одређене процедуре у вези са дугорочним и краткорочним управљањем ризиком ликвидности.

Друштво својом имовином и обавезама управља на начин који му обезбјеђује да у сваком тренутку испуњава све своје обавезе.

Друштво располаже довољним износом високо ликвидних средстава (готовина и готовински еквиваленти), као и континуираним приливом новчаних средстава од реализације услуга који омогућава да своје обавезе измирује у року доспијећа.

Друштво не користи финансијске деривате.

У циљу управљања ризиком ликвидности, Друштво је усвојило финансијске политике којима је дефинисана дисперзија у нивоима одлучивања приликом набавке одређених добара/услуга. Ова дисперзија је обезбијеђена утврђивањем лимита до којих поједина лица или органи у Друштву одлучују о некој набавци.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
37. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
37.3. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)
(2) Ризик ликвидности (наставак)

Рачност доспијећа финансијске имовине и обавеза Друштва на дан 31. март 2019. и 31. децембра 2018. године:

Финансијска имовина	У Конвертибилним маркама					Укупно
	До 3 мјесеца	3-12 мјесеци	1-2 године	2-5 година	преко 5 година	
31. март 2019.						
Без камата						
-Кредити и потраживања (укључујући готовину и готовинске еквиваленте)	89,969,938	910,000	1,448,928	-	-	92,328,866
	89,969,938	910,000	1,448,928	-	-	92,328,866
Са фиксном каматном стопом						
-Фер вриједност по амортизованом трошку	2,147,639	15,260,919	154,469	6,236,766	-	23,799,793
Укупно	92,117,577	16,170,919	1,603,397	6,236,766	-	116,128,659
31. децембар 2018.						
Без камата						
-Кредити и потраживања (укључујући готовину и готовинске еквиваленте)	134,937,696	1,046,698	1,448,928	-	-	137,433,322
	134,937,696	1,046,698	1,448,928	-	-	137,433,322
Са фиксном каматном стопом						
-Фер вриједност по амортизованом трошку	208,839	62,533,774	157,882	6,288,771	-	69,189,266
Укупно	135,146,535	63,580,472	1,606,810	6,288,771	-	206,622,588
Финансијске обавезе						
31. март 2019.						
<i>Остале обавезе по амортизованом трошку</i>						
-Без камата	51,244,676	9,270,790	-	-	-	60,515,466
-Инструменти по варијабилној каматној стопи	8,280,135	26,816,161	41,955,859	102,788,843	39,727,355	219,568,353
-Инструменти по фиксној каматној стопи	2,435,494	7,306,482	9,839,396	31,809,049	519,095	51,909,516
Укупно	61,960,305	43,393,433	51,795,255	134,597,892	40,246,450	331,993,335
31. децембар 2018.						
<i>Остале обавезе по амортизованом трошку</i>						
-Без камата	64,288,779	5,178,561	-	-	-	69,467,340
-Инструменти по варијабилној каматној стопи	7,475,855	21,395,733	36,344,220	83,033,011	40,502,170	188,750,899
Укупно	71,764,634	26,574,294	36,344,220	83,033,011	40,502,170	258,218,239

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

37. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

37.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)

(2) Ризик ликвидности (наставак)

Преглед доспијећа финансијских инструмената (имовине и обавеза) је направљен на основу недисконтованих новчаних токова финансијске имовине и обавеза, укључујући и камате на ту имовину које ће бити зарађене (осим на средства за која Друштво очекује да ће се новчани ток појавити у другом периоду), односно на основу најранијег датума када се од Друштва може тражити да плати насталу обавезу.

Износи укључени у претходне табеле за финансијске инструменте (имовину и обавезе) по варијабилним каматним стопама могу бити предмет промјене уколико се промјене у варијабилним каматним стопама буду разликовале од процијењених каматних стопа утврђених на крају извјештајног периода.

(3) Кредитни ризик

Кредитни ризик се односи на ризик да друга страна неће испунити своје уговорне обавезе према Друштву, што ће резултовати финансијским губитком Друштва. Друштво је усвојило политике у вези са праћењем кредитне способности партнера, као и захтијевања одређених обезбјеђења (коллатерала), у случајевима гдје је то могуће, а у циљу смањивања ризика од потенцијалних финансијских губитака насталих неиспуњавањем одређених уговорних обавеза.

Кредитни ризик настаје код потраживања од правних и физичких лица, готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и преузетих обавеза.

Друштво је изложено кредитном ризику у ограниченој мјери. Обезбјеђење од кредитног ризика успостављено је предузимањем одређених мјера и активности на нивоу Друштва. У случају неблаговременог измиривања обавеза корисника услуга према Друштву, истима се онемогућава даље коришћење услуга.

Поред тога, Друштво нема значајну концентрацију кредитног ризика у вези са потраживањима, јер има велики број међусобно неповезаних купаца са појединачно малим износима дуговања. Поред онемогућавања даљег коришћења услуга, користе се и слједећи механизми наплате: репрограмирање дуга, компензације са правним лицима, утужења, вансудска поравнања и остало.

Наплата кредита датих запосленима у Друштву се обезбјеђује кроз административне забране, односно умањење плата за адекватан износ рата, док запослени који напуштају Друштво, уговором регулишу начин исплате преосталог дијела износа кредита у тренутку одласка из Друштва.

У циљу минимизирања кредитног ризика, Друштво је развило и одржавало оцјену кредитног ризика Друштва како би категоризовало изложености према степену ризика неиспуњавања обавеза. Информације о кредитном рејтингу пружају доступне независне рејтинг агенције, у случају да нису доступне, Друштво користи друге јавно доступне финансијске информације и властите податке о трговању Друштва како би оцјенило своје главне купце и остале дужнике. Изложеност Друштва и кредитни рејтинг својих уговорених страна се континуирано прате и укупна вриједност закључених трансакција се шири међу одобреним партнерима.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
37. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
37.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)
(3) Кредитни ризик (наставак)

Тренутни оквир за оцјену кредитног ризика Друштва састоји се од слједећих категорија:

Категорије	Опис	Основе за признавање очекиваних кредитних губитака
Приходујући	Уговорена страна има низак ризик од неиспуњавања обавеза и нема доспјеле износе	12-мјесечни очекивани кредитни губици
Сумњива	Износ је у кашњењу >30 дана или је дошло до значајног повећања кредитног ризика од почетног признавања	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – без исправке
Неиспуњење обавезе	Износ је у кашњењу >60 дана или постоје докази који указују на то да је имовину потребно умањити	Животни вијек очекиваног кредитног губитка – са исправком
Отпис	Постоје докази који указују да је дужник у озбиљним финансијским потешкоћама и да Група нема реалне изгледе за опоравак	Отписани износ

Табеле у наставку приказују кредитни квалитет финансијских средстава Друштва, уговорених средстава и уговора о финансијским гаранцијама, као и максималну изложеност Друштва кредитном ризику према оцјенама за кредитни ризик.

31. март 2019.	Нота	Екстерна класификација	Интерна класификација	12-мјесечни или очекивани животни вијек кредитног губитка	Бруто износ	Исправка вриједности	Нето износ
Дати кредити и пласмани	17	Н/П	Приходујући и неприходујући	Животни вијек	26,432,357	5,515	26,426,842
Потраживања	19	Н/П	Приходујући и неприходујући	Животни вијек	121,924,774	57,273,663	64,651,111
Остала потраживања	20	Н/П	Приходујући и неприходујући		2,006,325	658,048	1,348,277
Готовина и готовински еквиваленти	24	Н/П	Приходујући		23,213,839	-	23,213,839
Финансијска средства која се накнадно вреднују по амортизованој вриједности	16	Н/П	Приходујући		45,371	-	45,371
Фер вриједност кроз осталу свеобухватну добит	16	Н/П	Приходујући		26,600	19,955	6,645
					173,649,266	57,957,181	115,692,085

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
37. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
37.2. Циљеви управљања финансијским ризицима (наставак)
(4) Фер вриједност

Фер вриједност финансијских средстава која нису вреднована по фер вриједностима

Изузев као што је наведено у наредној табели, менаџмент Друштва сматра да књиговодствена вриједност финансијских средстава и финансијских обавеза, признатих у приложеним неконсолидованим финансијским извјештајима, апроксимира њиховој фер вриједности.

	31. март 2019.		31. децембар 2018.	
	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
<i>Финансијска имовина:</i>				
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери по амортизованом трошку	44,971	41,414	54,157	50,003
Укупно	44,971	41,414	54,157	50,003

Претпоставке које су коришћене за процјену тренутне тржишне вриједности финансијских средстава/обавеза су сљедеће:

- За краткорочне пласмане, позајмице и обавезе, књиговодствена вриједност је приближна фер вриједности због њиховог кратког рока доспијећа.
- За дугорочне пласмане и обавезе за израчунавање фер вриједности користи се метод дисконтовања будућих новчаних токова по тренутној тржишној каматној стопи, која је на располагању Друштву за сличне финансијске инструменте.
- За хартије од вриједности расположиве за продају којима се тргује на активном тржишту израчунавање фер вриједности се врши на основу тренутне тржишне вриједности наведених хартија од вриједности.

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вриједности груписане у нивое од 1 до 3 у зависности од степена могућности процјене фер вриједности.

- Ниво 1 одмјеравања фер вриједности произлази из котиране тржишне вриједности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе.
- Ниво 2 одмјеравања фер вриједности произлази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вриједности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на примјер, цијена) или индиректно (на примјер, проистекло из цијене).
- Ниво 3 одмјеравања фер вриједности произлази из техника процјењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

	У Конвертибилним маркама			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
<i>Финансијска имовина:</i>				
Финансијска имовина чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат (Напомена 16)	6,645	-	-	6,645
Укупно	6,645	-	-	6,645

Укупни добици приказани у укупном осталом резултату се односе на финансијска средства чија се фер вриједност мјери кроз остали укупни резултат (Нова банка а.д. Бања Лука, *Напомена 16*).

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
38. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА
38.1. Информације о сегментима

На дан 31. марта 2019. године, извјештајни сегменти Друштва, у складу са МСФИ 8, су сљедећи:

1. Фиксна телефонија и интернет,
2. Мобилна телефонија.

38.2. Приходи и резултати сегмената

Приходи и резултати сегмената за период од три мјесеца који завршава 31. марта 2019. године дати су у прегледу који слиједи:

31. март 2019. године	У Конвертибилним маркама		
	Фиксна телефонија и интернет	Мобилна телефонија	Укупно
Приходи од продаје робе и услуга	42,200,344	54,069,447	96,269,791
Остали пословни приходи	323,653	1,102,034	1,425,687
Интерни обрачун између сегмената	15,576,357	6,797,658	22,374,015
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	(3,056,740)	(10,775,142)	(13,831,882)
Трошкови запослених	(7,546,155)	(9,207,694)	(16,753,849)
Трошкови амортизације	(13,103,249)	(15,104,093)	(28,207,342)
Трошкови производних услуга	(12,440,780)	(9,356,768)	(21,797,548)
Остали пословни расходи	(1,832,398)	(3,015,132)	(4,847,530)
Финансијски приходи - каматоносни	122,185	178,819	301,004
Финансијски приходи - остали	713	11,421	12,134
Обезвређење финансијских средстава	(316,514)	(530,178)	(846,692)
Финансијски расходи	(577,251)	(739,620)	(1,316,871)
Интерни обрачун између сегмената	(6,797,658)	(15,576,357)	(22,374,015)
Добитак прије опорезивања	12,552,507	(2,145,605)	10,406,902
Порез на добитак	(391,451)	(686,980)	(1,078,431)
Нето добитак	12,161,056	(2,832,585)	9,328,471

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
38. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)
38.2. Приходи и резултати сегмената (наставак)

Приходи и резултати сегмената за период од три мјесеца који завршава 31. марта 2018. године дати су у прегледу који слиједи:

31. март 2018. године	У Конвертибилним маркама		
	Фиксна телефонија и интернет	Мобилна телефонија	Укупно
Приходи од продаје робе и услуга	43,286,712	55,076,194	98,362,906
Остали пословни приходи	188,444	938,213	1,126,657
Интерни обрачун између сегмената	13,897,316	7,055,450	20,952,766
Трошкови материјала, робе и везаних услуга	(3,046,093)	(11,728,282)	(14,774,375)
Трошкови запослених	(8,160,887)	(10,394,522)	(18,555,409)
Трошкови амортизације	(11,676,501)	(13,289,450)	(24,965,951)
Трошкови производних услуга	(13,588,179)	(12,839,284)	(26,427,463)
Остали пословни расходи	(1,385,838)	(3,174,653)	(4,560,491)
Финансијски приходи - каматоносни	228,955	291,398	520,353
Финансијски приходи - остали	138,140	175,815	313,955
Обезвређење финансијских средстава	(247,963)	(315,590)	(563,553)
Финансијски расходи	(53,926)	(106,524)	(160,450)
Интерни обрачун између сегмената	(7,055,450)	(13,897,316)	(20,952,766)
Добитак прије опорезивања	12,524,730	(2,208,551)	10,316,179
Порез на добитак	(496,845)	(545,717)	(1,042,562)
Нето добитак	12,027,885	(2,754,268)	9,273,617

Приходи и резултати сегмената приказани у претходним табелама (за период од три мјесеца који завршава 31. марта 2019. и 31. марта 2018. године) представљају приходе генерисане од продаје екстерним купцима. Приходи између сегмената у току периода су елиминисани.

Рачуноводствене политике извјештајних сегмената су идентичне као и рачуноводствене политике Друштва описане у *Напомени 3*.

Добитак сегмента представља профит сваког сегмента, са укљученом алокацијом свих трошкова и то на бази прихода остварених од стране сваког сегмента посебно. То представља критеријум по којем се извјештава према руководиоцима надлежним за доношење кључних одлука, у циљу алокације адекватних ресурса сегментима, као и анализе њихових резултата.

Приходи Друштва од главних услуга су детаљно приказани у *Напомени 5* уз неконсолидоване финансијске извјештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године
38. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)
38.3. Капитална улагања сегмената

Капитална улагања сегмената у току периода су сљедећа:

	У Конвертибилним маркама		
	Фиксна телефонија и интернет	Мобилна телефонија	Укупно
31. март 2019. године			
Капитална улагања (<i>Напомене 12 и 13</i>)	14,630,962	2,791,791	17,422,753
31. март 2018. године			
Капитална улагања (<i>Напомене 12 и 13</i>)	8,095,659	2,881,480	10,977,139

Капитална улагања обухватају набавке нематеријалних улагања, некретнина и опреме у току извјештајног периода.

39. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда, док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје.

Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним министарствима и организацијама везано за правну интерпретацију законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења менаџмента. Као резултат изнесеног, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година.

То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом. Поред наведеног, Друштво има значајне трансакције са повезаним правним лицима.

Иако менаџмент Друштва сматра да Друштво посједује довољну и адекватну пратећу документацију у вези са трансферним цијенама, постоји неизвјесност да се захтјеви и тумачења пореских и других органа разликују од тумачења менаџмента. Менаџмент Друштва сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних посљедица по неконсолидоване финансијске извјештаје Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ НЕКОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За период од три мјесеца који се завршава 31. марта 2019. године

---

40. ТЕКУЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ ДРУШТВА

Као што се и очекивало, и у току извјештајног периода Друштво је било под одређеним утицајем погоршаних економских услова на тржишту Републике Српске и Босне и Херцеговине. Вјероватно је да ће Друштво и у наредном периоду, пословати у отежаним и неизвјесним привредним околностима, и то као посљедица слабљења општих економских активности у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

41. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примијењени за прерачун девизних позиција извјештаја о финансијском положају у Конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	У Конвертибилним маркама	
	31. март 2019.	31. децембар 2018.
Евро (EUR)	1.95583	1.95583
Динар (RSD)	0.01658	0.01654
Амерички долар (USD)	1.74084	1.70755
Швајцарски франак (CHF)	1.74924	1.74208